

STATENS HISTORISKA MUSEER

STATENS HISTORISKA MUSEUM

KUNGLIGA MYNTKABINETTET – SVERIGES EKONOMISKA MUSEUM

TUMBA BRUKSMUSEUM

Årsredovisning 2007

ÅRSREDOVISNING FÖR STATENS HISTORISKA MUSEER 2007

Februari 2008

Statens historiska museer

Box 5428, 114 84 STOCKHOLM

Besöksadress: Storgatan 41

Tel: 08-519 556 00

Fax: 08-519 556 03

e-post: registrator@shmm.se

www.shmm.se

Innehåll

Myndighetschefens inledning	4
Ordlista	5
Förkortningar	6
1. Övergripande resultatbedömning	7
1.1. Kommenterat resultat för Statens historiska museer	7
2. Resultatredovisning i förhållande till verksamhetsgrenar m.m.	9
2.1. Bevarande	9
2.2. Förmedling	13
2.3. Kunskapsuppbyggnad	23
2.4. Övriga mål och åiterrapporteringskrav	26
3. Fördelningen av kostnader och intäkter per verksamhetsgren	27
4. Kompetensförsörjning	30
4.1. Åldersstruktur	30
4.2. Könsfördelning	31
4.3. Personalrörlighet	31
4.4. Kompetensutveckling	31
4.5. Arbetsmiljö och hälsa 2006	31
5. Finansiell redovisning	33

Myndighetschefens inledning

ÅTERINFÖRANDET AV ENTRÉAVGIFTER för vuxna besökare vid de statliga museerna 2007 innebar som väntat att det totala antalet besök närmast halverades. SHMM utgör därvid inget undantag. År 2007 besöktes myndighetens museer av sammanlagt närmare 180 000 personer, vilket är en halvering jämfört med fri entré-perioden. Minskningen är stor, men som ett jämförelsemått förtjänar ändå att nämnas att myndighetens museer under 2007 faktiskt besöktes av lika många människor som bor i hela Uppsala, Sveriges fjärde största stad.

Vid sidan av det minskade antalet besökare finns dock många positiva resultat att lyfta fram från året som gått. Av avgörande betydelse för alla museer är att besökarna sätter stort värde på sina besök. 2007 års publikundersökningar uppvisar de bästa omdömena som hittills uppmätts när det gäller helhetsintryck av besöken både på Historiska museet och på Kungliga myntkabinettet. Särskilt glädjande är att Historiska museets nya permanenta utställning *Forntider* får mycket goda omdömen av besökarna.

Därutöver har en ny FoU-organisation skapat förutsättningar för ett aktivt, strategiskt och integrerat arbete med forsknings- och utvecklingsfrågor i myndigheten. Projektet *Publik arkeologi* vid Historiska museet har utvecklat nya former för

arkeologiskt publikarbete i museimiljö. Myndigheten har också engagerat sig och aktivt bidragit till viktiga samordnings- och utvecklingsfrågor som drivs av Koordinatören för museisektorn (dir. 2007:22).

Vid Kungliga myntkabinettet – Sveriges ekonomiska museum har bl.a. den pedagogiska verksamheten utvecklats och antalet bokade skolbesök ökat stort jämfört med föregående år. Tumba bruksmuseum har nominerats till den prestigefyllda utmärkelsen *European Museum of the Year Award*, och gått vidare i uttagningsprocessen.

Sist, men inte minst, måste regeringens sysselsättningssatsning *Access* särskilt lyftas fram. Den har inneburit att myndigheten kunnat anställa 27 högt kompetenta medarbetare, vilket bland annat lett till att tillgängligheten till myndighetens samlingar ökat och att förutsättningarna för samlingarnas långsiktiga bevarande förbättrats. Insatserna har varit särskilt viktiga eftersom myndigheten under de närmaste åren står inför stora utmaningar när det gäller att säkerställa en ändamålsenlig förvaltning av samlingarna.

Lars Amréus

Överintendent och chef för Statens historiska museer

Ordlista

accession	Förvärv av museiföremål till samlingarna.
accessionskatalogen	Översiktskatalog med förvärvade museiföremål.
föremålsinformations-system	Program för att läsa och hantera databaser med information om museiföremål, konserveringsstatus, lånestatus och placering i magasin och utställningar.
Historisk tid	Begrepp som används för att beskriva tiden efter förhistorisk tid, från ca 1050 e.Kr. fram till modern tid.
huvudkatalogen	Katalog med detaljerade beskrivningar av förvärvade museiföremål.
indeposition	Inlån på obestämd tid av föremål ur annan samling.
inventarienummer	Numrering av museets förvärvade föremålsposter, vilka vardera kan omfatta mellan ett och hundratals föremål.
numismatik	Läran om forskning rörande mynt (och medaljer).
Publik arkeologi	Namn på projekt med fokus på arkeologins publika dimension som drivs av SHM sedan 2007, tillika benämning på utvecklingsområde inom SHMM:s FoU-verksamhet. (Efter engelskans begrepp public archaeology som kan beskrivas som den professionella arkeologins relation till allmänheten.).
utlån	Utlån av föremål ur samlingarna, företrädesvis till andra museer.
utdeposition	Utlån på obestämd tid av föremål ur museisamlingarna.

Förkortningar

FIDEM	Fédération Internationale de la Médaille – en internationell sammanslutning för medaljstudier
FoU	Forskning och utveckling
ICOM	The International Council of Museums
ICOMON	The International Council of Museums, International Committee for Money and Banking Museums
KMK	Kungliga myntkabinettet – Sveriges ekonomiska museum
MIS	Museum Information System, SHMM:s digitala föremålsinformationssystem
RF	Relativ luftfuktighet
RAÄ	Riksantikvarieämbetet
SHMM	Statens historiska museer
SHM	Statens historiska museum (Historiska museet)
SiS	Sök i Samlingarna, MIS:s publika gränssnitt
TBM	Tumba bruksmuseum

1. Övergripande resultatbedömning

1.1 Kommenterat resultat för Statens historiska museer

Statens historiska museer (SHMM) har till uppgift att förvalta kulturarv och ge perspektiv på samtiden för att stärka en demokratisk samhällsutveckling. SHMM består av Statens historiska museum (SHM) och Kungliga myntkabinettet – Sveriges ekonomiska museum (KMK). Myndigheten svarar även för museiverksamheten vid Tumba bruksmuseum (TBM) enligt avtal med Stiftelsen Tumba bruksmuseum.

Vid årets slut hade myndigheten 66 tillsvidareanställda. Verksamheten bedrivs inom tre verksamhetsgrenar; bevarande, förmedling och kunskapsuppbyggnad. Ett antal interna och externa faktorer har påverkat myndighetens resultat under 2007. Följande bör nämnas särskilt.

Den 1 januari 2007 återinfördes entréavgifterna för vuxna besökare. Som en konsekvens av det har SHM hållit stängt på måndagar vintertid. KMK har bibehållit den fria entrén på måndagar. TBM har fortsatt haft fri entré.

SHMM är en av de museimyndigheter som i allra högst grad nyttjat möjligheten att inom ramen för regeringens sysselsättningsåtgärder, Access, knyta till sig extra kompetens i syfte att förbättra förutsättningarna för samlingarnas långsiktiga bevarande. Accessprojektet på SHMM syftar till att öka tillgängligheten till museernas samlingar för allmänhet, skola och forskarvärld på webben och i utställningarna samt att utveckla kulturarvspedagogiken.

Under 2006 har 27 personer varit sysselsatta på accesstjänster inom myndigheten. Omfattande digitaliserings- och uppordningsinsatser har åstadkommit under året. På SHM har basen i projektet bestått av osteologer och arkeologer som arbetat med att ordna upp och registrera föremål och ben i SHM:s digitala föremålsinformationssystem

Museum Information System (MIS). Information som lagts in i systemet har direkt blivit tillgänglig för forskare, studenter, kulturmiljövården och andra intresserade på Internet genom systemets publika gränssnitt Sök i Samlingarna (SiS) på (historiska.se/data). SHMM:s arbete med att tillgängliggöra samlingarna har under året uppmärksamats av bl. a. Koordinatörn för museisektorn (dir. 2007:22) som engagerat SHMM i ett flertal arbetsgrupper, bland annat de för samsökning av digitala data, magasinsfrågor samt frågor om lån och depositioner.

För KMK och TBM har den pedagogiska verksamheten tack vare accessåtgärden utvecklats mycket positivt under 2007. För SHM har den fortsatta accessåtgärden gjort det möjligt att ytterligare förstärka museets webb och på så vis öka den publika tillgängligheten till museet. Tillgängligheten till myndighetens museer har även stärkts genom ett ambitiöst språkvårdsarbete som möjliggjorts tack vare accessåtgärden.

Accessprojektet har också satt fortsatt fokus på den arkeologiska undersökningsprocessens publika dimension. Projektet Publik arkeologi har gjort SHM till en av de ledande svenska aktörerna inom detta internationellt högaktuella teoretiska fält med goda kontakter såväl inom landet som internationellt. I projektet kombinerar SHM rollen som nationellt ansvarsmuseum för arkeologi med sin mångåriga och breda erfarenhet av publikmöten och lärande. Målet är att stärka arkeologins publika utveckling samt dess möjligheter att ge olika perspektiv på tillvaron, synliggöra etiska problem och lyfta fram frågor kring demokrati, identitet, mångfald och medbestämmande.

Kvaliteten på museernas utställningar och publika verksamhet under 2007 får bedömas som mycket god. KMK har under 2007 inlett arbetet med att

förnya delar av de fasta utställningarna. För SHM har arbetet under delar av 2007 präglats av färdigställandet av den andra delen av den fasta utställningen Forntider och den därtill hörande interaktiva utställningen Arkeoteket. De nya utställningsdelarna har tagits emot mycket väl av besökarna. Utfallet av de publikundersökningar som görs regelbundet ger höga poäng för såväl helhetsintryck som skilda utställningar och museernas lokaler i övrigt. Även bemötandet från museernas medarbetare får mycket goda omdömen.

I den utmanande situation som de återinförda entréavgifterna innebär avseende besökstillströmning ser SHMM det som mycket angeläget att på olika sätt utveckla och bredda sitt besöksunderlag. En viktig insats har varit arbetet med museernas varumärken och värdskap, något som ledde till att SHM antog en varumärkesplattform med ett tydligt erbjudande till besökarna. Under 2008 ska detta arbete fortsätta på KMK.

Ett annat led i arbetet med att utveckla museerna och göra dem mer attraktiva och efterfrågade av omgivande samhälle är en utvecklad FoU-verksamhet. SHMM har under 2007 arbetat fram en ny FoU-struktur som ska stödja ett proaktivt, och kraftfullt FoU-arbete som i högre grad än tidigare förankras i övrig verksamhet och relaterar till en större bredd av myndighetens utvecklingsbehov. En särskild FoU-samordnare har anställts. Samordnarens uppgift blir att arbeta utåtriktat med omvärldsbevakning och kontaktskapande samt inåtriktat med samordning och bred förankring av myndighetens FoU-verksamhet.

SHMM söker ständigt efter givande samarbeten. 2007 påbörjades ett samarbete med Statens maritima museer (SMM) kring IT-drift. Under hösten genomfördes en omfattande och framgångsrik migrering till en ny gemensam teknisk plattform. SHMM har också fortsatt arbetet med att hitta extern finansiering i form av sponsring samt utökat samarbetet med aktörer inom besöksnäringen. KMK har under 2007 utökat avkastningen från sin konferensverksamhet. Skolan är en fortsatt mycket viktig samarbetspart. KMK har under 2007 ingått avtal med två nya sponsorer som bidrar till finansiering av en större utställningsproduktion.

Under 2007 har SHMM utvecklat sina samarbeten med utbildningsinstitutioner på alla olika nivåer. Mottagare av SHMM:s medalj Historia Magistra Vitæ år 2007 var Tensta gymnasium. Medaljen delas ut till dem som har gjort särskilda insatser för att visa historiens betydelse i dagens samhälle.

Sedan 2006 hyr Statens fastighetsverk (SFV) ut kontorslokaler inom det kvarter där SHM är beläget till Israels ambassad. Uthyrningen är tillfällig i avvaktan på att en ny ambassadbyggnad skall stå färdig. Samlokaliseringen med ambassaden har föranlett en allmän höjning av säkerhetsnivån i kvarteret samt att personella resurser inom SHM har avsatts för att hantera problematiken kring säkerhetsfrågor, arbetsmiljöfrågor, kommunikationsfrågor m.m. Lokaliseringen har inneburit olägenheter för myndigheten och dess verksamhet. Lokaliseringen har dock inte medfört någon påverkan på den publika verksamheten. Avsikten är att ambassaden skall flytta till nya lokaler under 2008.

SHM har inlett hyresförhandlingar med Statens fastighetsverk (SFV). Utgångspunkten för båda parter är att i det nya avtalet uppnå en mer effektiv lokalanvändning. SFV har presenterat ett förslag på hur detta kan uppnås. Förslaget bygger på att SHM i utbyte mot en del lokalyta får tillgång till nyrenoverade lokaler för ungefär samma kostnad som i dag. Även SHM har tagit fram förslag på en lokalförsörjningsplan. De förändringar som diskuterats får dock anstå till dess att Israels ambassad lämnat kvarteret.

Myndigheten har en ekonomi i balans. I allt väsentligt har SHMM inom ramen för tillgängliga resurser bedrivit en både bred och omfattande verksamhet där måluppfyllelsen och kvaliteten på flera punkter förbättrats jämfört med tidigare år.

I det följande redovisas verksamhetens resultat för 2007 i förhållande till verksamhetsgrenar och mål. De övergripande mål som yttrycks i myndighetens regelringsbrev för 2007 redovisas inte separat utan tas upp löpande genom resultatredovisningen.

2. Resultatredovisning i förhållande till verksamhetsgrenar m.m.

2.1. Bevarande

2.1.1 Förbättrade förutsättningar för samlingarnas bevarande

Åtterrapporing: Statens historiska museer skall redovisa måluppfyllelse i förhållande till målet. Myndigheten ska även ge förklaringar till resultatet samt redovisa förslag till åtgärder i syfte att öka graden av måluppfyllelse.

SHMM förvaltar en av norra Europas största museisamlingar sett till antalet enskilda föremål. Samlingsområdena framgår av myndighetens instruktion.

Statens historiska museum

Samlingarna vid SHM har ingen kronologisk avgränsning och består av arkeologiska föremål och kyrklig konst. I stort sett all tillväxt sker genom RAÄ:s beslut om tilldelning av material som framkommit vid arkeologiska undersökningar. Under året genomfördes 354 accessioner. Verksamheten dras dock med betydande eftersläpningar. Vid årets slut återstod 892 accessionsärenden att handlägga. Antalet nyinkomna accessionsärenden uppgick till 125 stycken. Antalet sökbara poster i föremålsdatabasen har ökat med runt 145 000. Bland dessa ingår även äldre material som tidigare inte varit digitalt sökbart.

Aktuella frågor

SHM har under året arbetat vidare med att utveckla en mer aktiv roll avseende samlingarnas tillväxt. Detta sker bland annat i samtal med olika aktörer inom kulturmiljöfältet och genom stöd till RAÄ i arbetet med att ta fram en handbok för verkstälighetsföreskrifter för uppdragsarkeologi.

Under året har samlandets etiska aspekter återaktualiserats. SHM diskuterar med den amerikanska organisationen "Hui Malma I Na Kapuna O Hawai'i Nei" samt med Sametinget och "Åjtte svenskt fjäll- och samemuseum" om förvaltning av mänskliga kvarlevor. Med anledning av detta sistnämnda arbete deltog tre personer från SHM på en internationell konferens i Enare i Finland, "Recalling Ancestral Voices Repatriation of Sami Cultural Heritage". På SHM:s initiativ har det tillskapats en arbetsgrupp med representanter från SHM, Sametinget och Åjtte. Inom gruppen diskuteras olika frågor som rör förvaltning av samiskt material.

Arbetet med en förfrågning från Musée des Antiquités Nationales, Frankrike, om upphävandet av äldre gåvor och byten av föremål till SHM har fortgått under 2007.

Föremålsförvaltning

Sedan 2005 dokumenteras samlingarna och deras tillväxt i SHM:s föremålsinformationssystem, MIS. Under året har en uppgraderad version av MIS tagits fram och kommer att driftsättas i januari 2008. I den nya versionen är framför allt stödet till handläggarna och till arbetsprocesserna utlån och accession utvecklat.

Under 2007 har Riksrevisionen genomfört en revision av ordningen i samlingarna. Utfallet blev i stort sett gott, men museet fick synpunkter på dålig uppföljning av gamla depositioner samt avsaknad av rutiner för stickprovskontroller. SHMM har under året haft kontakter med SMM angående ett förslag från SMM om att myndigheterna tillsammans skulle kunna utveckla en metod för stickprovskontroller i samlingarna.

		2005	2006	2007
SHM	Antal inventarienummer	34 346	34 648	34 818
	Totalt antal poster i föremålsdatabasen	362 100	456 509	599 916
KMK/TBM	Antal inventarienummer	33 924	34 181	34 324
	Totalt antal poster i föremålsdatabasen	36 772	37 664	39 222

Tabell 1. Samlingarnas omfattning avseende antal inventarienummer och digitalt sökbara poster på föremålsnivå.

SHM:s samlingar förvaras i totalt 20 magasin, varav fyra hyrs av Svensk Museitjänst. Den totala magasinsytan uppgår till cirka 4 950 m².

För 88 procent av den totala magasinsytan har klimatet bedömts som tillfredställande. För 12 procent bedöms klimatet vara ej tillfredställande. Detta på grund av felaktig luftfuktighet eller för stora variationer i temperatur under året. Klimatet är därmed tillbaka på den nivå som rådde före 2006 då Svensk Museitjänst hade driftproblem med två av de stora magasinerna som SHM hyr i Tumba.

För 91 procent av den totala magasinsytan har säkerhetsnivån bedömts som tillfredställande i fråga om brand, driftsäkerhet och restriktioner i tillgänglighet. För 9 procent anses säkerhetsnivån, genom brist på ett eller flera ovanstående områden, ännu ej vara tillfredställande. Statens fastighetsverk förväntas åtgärda en del av problemen under 2008.

Förbättringsåtgärder

Den 13 juli skedde en allvarlig brandincident i Sten- och benmagasinet i Tumba. Tack vare rådigt ingripande från museets och Svensk Museitjänsts personal, blev skadorna minimala. Incidenten har lett till att nya rutiner tagits fram, både på SHM och på Svensk Museitjänst.

Under året har ett antal arbetsinsatser genomförts för att förbättra arbetsmiljön i magasinerna. I flera magasin har utrymningsanvisningarna förbättrats genom tydligare uppmärkning. I ett magasin har en brand- och säkerhetsklassad dörr installerats och i ett annat en el-central för flera värme-fläktar. Backskåp har också monterats ihop för att minska risken för ras. Ny och ändamålsenlig belysning har satts upp.

För att förbättra förutsättningarna för samlingens långsiktiga bevarande har ett antal insatser genomförts under 2007. I ett magasin har fönstren som vetter mot söder försetts med Coolshades. I ett annat har ventilationsluckor med fläkt installerats. Vidare har ett samlat grepp om skadedjurskontroll tagits genom att en logg över skadedjursangrepp upprättats och skadedjursfällor placerats ut.

Slutligen kan nämnas att en packcentral har tagits i bruk. Där förvaras även reservdelar till magasinens hyllsystem. Genom att allt material är samlat på ett ställe har det blivit lättare att planera inköpen. Packcentralen ligger i anslutning till magasinerna vilket underlättar logistiken.

SHM bedriver aktiv konservering endast inom området måleri på trä. För övriga samlingsområden köper SHM in den konservering som behövs inför lån och utställningar. Under en följd av år har SHM valt att satsa på den förebyggande föremålsvården, dvs. på att skapa goda förvaringsbetingelser för föremålen. De förebyggande insatserna ger en bra grund för att utveckla föremålsvården med en långsiktig hållbarhet. Det kan dock konstateras att det förebyggande arbetet behöver kompletteras med kontinuerligt aktivt konserveringsarbete. Samarbetet med Stiftelsen föremålsvård i Kiruna (SFVK) för konservering av arkeologiska föremål i metall har därför återupptagits under 2007. Detta är en förutsättning för att SHM ska kunna lägga merparten av sina konserveringsresurser på det förebyggande arbetet.

Säkerhet

Inom säkerhetsområdet har SHM sedan länge, som ansvarsmuseum och genom sin specialistkompetens, ett väl utvecklat samarbete med museer och andra institutioner på central, regional och lokal nivå. Samverkan och rådfrågningar har under 2007 omfattat Upplandsmuseet, Kulturen i Lund, Millesgården, Skokloster slott, Kristianstad museum med flera.

SHM har utarbetat och implementerat säkerhetsdokument som ska säkerställa att nationella och internationella utlån endast sker när verksamhets- och säkerhetsmässiga krav har tillgodosetts hos låntagaren. Detta bidrar till att skapa verksamhets- och säkerhetsstandarder giltiga för låntagare såväl inom som utom landet. Sedan flera år samverkar SHM (liksom KMK) även i Stockholmsmuseernas säkerhetsgrupp (SAMSÄK).

SHM har varit rådgivande till RAÄ vid ny- och ombyggnationer inom Kvarteret Krubban på Östermalm. SHM har även varit rådgivande och bistått RAÄ i samband med myndighetens utlokalisering av vissa verksamheter, samt vid nybyggnation av kontorslokaler på Gotland.

Under 2007 har SHM medverkat i ett projekt kring kulturinstitutioners beredskap avseende katastrofsituationer och restvärdesräddning, RVR. Projektet, som ägs av RAÄ, syftar till att skapa en nätpublicering med riskanalyser och en stomme av checklistor som ska förbättra möjligheten för RVR- och räddningsledare att rädda känsliga byggnadsdelar och föremål i en katastrofsituation.

Publikationen tas fram i samarbete med Statens fastighetsverk (SFV) Kammarkollegiet (KamK) Kungliga biblioteket (KB) Nordiska Konservatorförbundet (NKF) samt representanter för Räddningstjänst och Försäkringsbranschens restvärderäddning AB.

I anslutning till projektet har SHM även arbetat internt med frågor kring restvärdesräddning och katastrofberedskap. Studieresor och samtal med kollegor inom museibranschen har företagits till Stockholm, Göteborg och Oslo.

Kungliga myntkabinettet och Tumba bruksmuseum

KMK:s samling består av mynt, sedlar, polletter, medaljer m.m. från alla tider och länder. Totalt finns ca 600 000 enskilda föremål i samlingen. Bilagorna i KMK:s inventarienummerserie efter 100 000 är numera databasregistrerade. Även TBM:s samling bygger på olika betalningsmedel och föremål med numismatisk anknytning men med särskild inriktning på sedel- och pappershistoria. TBM förvaltar även föremål med koppling till liv och arbete vid ett sedel- och pappersbruk. I TBM:s samling finns ca 20 000–25 000 enskilda föremål.

Accession till samlingarna pågår kontinuerligt genom gåvor och inköp och för KMK:s del även genom fyndfördelning från RAÄ. Under 2007 har 389 inventarienummer innehållande 4 485 enskilda föremål tillförts KMK och TBM:s samlingar.

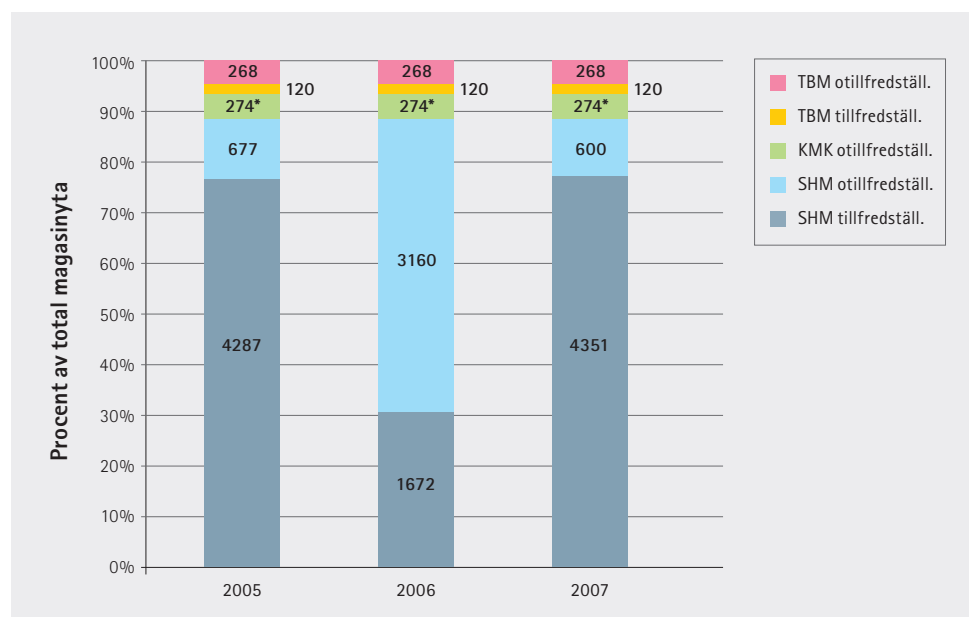
Ett antal punktinsatser har gjorts beträffande uppordning och registrering i databas.

Vad beträffar konservering och vård ligger KMK i fas i arbetet. Någon eftersläpning föreligger inte. Ca 7 000 enskilda föremål i KMK:s samlingar har under året fått lättare rengöring eller konserverats. Inga föremål i TBM:s samling har konserverats. Det genomförs regelbundet mätningar av klimat i utställningar och magasin. Sedan flera år samverkar KMK (liksom SHM) även i Stockholmsmuseernas säkerhetsgrupp (SAMSÄK).

KMK och TBM:s samlingar förvaras i totalt sex magasin. Den totala magasinssytan uppgår till 662 m². Magasinssituationen för KMK på denna yta är tillfredsställande avseende såväl klimat som säkerhet och arbetsmiljö. Utöver denna magasinssyta hyr KMK också 55 pallplatser av Svensk Museitjänst i Munkhättan. Förvaringen där upplevs som mindre tillfredsställande eftersom det inte är isolerat område avskilt från obehöriga.

TBM:s magasinssituation är fortfarande problematisk på grund av ojämn temperatur och fuktighet i det s.k. Spannmålsmagasinet. Den temporära lösningen att flytta delar av föremålsbeståndet till andra lokaler som gjordes år 2006 kvarstår.

Under 2006 har KMK tillsammans med British Museum och Geld en Bankmuseum i Utrecht inlett en förstudie kring ett eventuellt samarbete med afrikanska museer avseende numismatiska samlingar i Mocambique, Senegal och Kenya.

Figur 1. SHMM:s magasinssituation avseende klimat. Tillfredsställande: <30% RF eller 50+/-10% RF, mindre tillfredsställande: RF ibland <40% eller >60%. * KMK har 274 kvm magasinssyta i anslutning till museibygnaden. Utöver detta hyr KMK 55 pallplatser av Svensk Museitjänst. Denna magasinssyta ingår inte i beräkningen ovan.

Sammanfattande analys

Magasinssituationen för SHM ser i stort sett bra ut. De genomförda klimatförbättrande åtgärderna innebär mindre påfrestning för föremålen och minskade konserveringskostnader. Samtidigt återstår dock förbättringar att genomföra bl.a. avseende klimatstyrningen i ett av magasinerna som hyrs av Svensk Museitjänst. I det s.k. Rapportmagasinet, som innehåller blandat arkeologiskt material, är klimatet dock fortfarande för torrt.

Inom ett par år måste ett antal större förändringar göras. Många stora material från arkeologiska utgrävningar har lämnats in till museet utan att vara ordentligt uppordnade vilket lett till att föremålen får illa. När materialen packats om har de krävt större lagringsutrymme.

Under 2008 kommer därför en förstudie för ett nytt textilmagasin att genomföras. För de s.k. Linnémagasinet och Guldsmedesgalleriets magasin har planer på nya ändamålsenliga magasin tagits fram och kommer förhoppningsvis att konkretiseras inom de närmsta åren. I och med att museet lämnar den byggnad i kvarteret Krubban som kallas Västra stallet behöver magasinerna som finns där ersättas. Under 2008 kommer en strategi för magasinens långsiktiga utveckling och därigenom även föremålens bevarande att utvecklas.

Genom den omfattande digitalisering och uppordning av samlingen som skett tack vare Accessprojektet har SHM nu fått en bättre överblick av samlingarnas bevarandetillstånd. Konserveringsbehovet har visat sig vara större än vad som tidigare bedömts. För att åtgärda detta har SHM under året återupptagit samarbetet med SFVK för konservering av arkeologiska föremål av metall. Det är hos SFVK som möjligheterna för en mer omfattande underhållskonservering finns, samtidigt som detta endast omfattar en av flera materialkategorier (arkeologisk metall) och är resurskrävande för SHM.

På KMK och TBM har ett stort arbete under året gjorts genom uppordning och andra punktinsatser i samlingarna. Punktinsatserna har bestått i databasregistrering av fynd i samarbete med SHM, arbete med en bilddatabas för TBM samt databasregistrering av tidiga svenska mynt, delar av sedelsamlingen och av sydeuropeiska medaljer. Detta arbete bör fortsättas för att göra samlingarna mer tillgängliga för forskare.

Magasinssituationen är god på KMK men måste förbättras för TBM:s del.

KMK:s larmanordning är gammal och måste bytas ut. Dessutom kommer kameraövervakningen ses över under 2008.

SHMM deltar med en representant i den expertgrupp avseende magasinfrågor som Koordinatören för museisektorn (dir. 2007:22) inrättade 2007.

Bedömning av måluppfyllelsen

SHMM har under 2007 bedrivit kvalificerat arbete i syfte att bevara samlingarna. Myndigheten avser att såvitt möjligt fullfölja arbetet med att successivt förbättra förutsättningarna för samlingarnas bevarande. Det står dock klart att betydande resurser, inte minst personella, kommer att behöva tillföras för att målet ska uppnås.

2.2. Förmedling

2.2.1 Ökad tillgänglighet till samlingarna. Särskilda åtgärder ska vidtas för att öka tillgängligheten för funktionshindrade.

Återrapportering: Statens historiska museer skall redovisa måluppfyllelse i förhållande till målet. Myndigheten ska även ge förklaringar till resultatet samt redovisa förslag till åtgärder i syfte att öka graden av måluppfyllelse.

SHMM strävar efter att öka tillgängligheten till samlingarna. Det är ett arbete som bedrivs på många olika sätt. Det handlar dels om att visa föremålen och förmedla kunskap till allmänheten, dels om att göra samlingarna tillgängliga för forskare och andra museer och institutioner. Men tillgänglighet kan också vara digital. Lanseringen av

SHM:s helt omgjorda webbplats (historiska.se) har varit en viktig insats under året. Detsamma gäller det omfattande uppordnings- och digitaliseringsarbetet som utförts inom Accessprojektet.

Statens historiska museum

Under året har 11 arkeologer och 4 osteologer genom Accessprojektet arbetat på heltid med uppordning, dokumentation och digitalisering av SHM:s samlingar. Information om alla föremål och ben registreras i informationssystemet MIS och är direkt tillgänglig via museets nätbaserade söktjänst "Sök i Samlingarna" (SiS). I slutet av mars lanserades stöd för användare att bevaka tillväxt i databaserna via RSS-flöden (Real Simple Syndicate). Genom det gränssnittet kan man erhålla automatiska uppdateringar av förändringar i SiS. Det går t.ex. att bevaka tillväxten av antalet registrerade föremål i socknar eller inventarienummer.

	2005	2006	2007
Antalet inventarienummer tillgängliga via Sök i samlingarna (SiS)	34 346	34 647	34 818
Antalet fyndplatser tillgängliga via SiS	i.u.	i.u.	54 118
Antalet föremålsposter tillgängliga via SiS (Varav benposter)	i.u.	i.u.	599 916 (224 787)
Antalet på SHM utställda föremålsposter tillgängliga via SiS	i.u.	i.u.	5 629
Antal digitala/digitaliserade föremålsbilder tillgängliga via SiS.	i.u.	i.u.	54 473
Antalet digitaliserade sidor ur Huvudkatalogen tillgängliga via SiS	128 157	141 000	138 269*
Antal digitaliserade sidor ur föremålskataloger tillgängliga via SiS	57 000	106 000	115 786

Tabell 2. SHM:s samlingars tillgänglighet på webben. Siffrorna i den nedre delen av tabellen kan vara avrundade. i.u. = ingen uppgift. * Differensen mot föregående år beror med stor sannolikhet på en felklassning, där någon föremålskatalog troligen räknats som huvudkatalog.

Kommentar till tabell: Eftersom i princip hundra procent av alla kataloger nu är digitala används här ovan en ny redovisningsmodell som har fokus på hur informationen utvecklats på föremålsnivå. Den beskriver hur sökmotorn SiS utvecklats. Den redovisningsmodell som tidigare använts för detta ändamål har beskrivit hur SHM alltmer lämnat det analoga katalogsystemet. I den tidigare redovisningsmodellen beskrevs därför antalet sidor av olika slag som digitaliserats under det gångna året.

En webservice kopplad till databaserna har även utvecklats och testats, SRU, (Search and Retrieve via URL). Tjänsten möjliggör för vanliga sökmotorer som exempelvis Google, men även för andra digitala system och applikationer som används inom kulturarvssektorn, att söka i museets databaser och hämta information till egna tillämpningar. Tjänsten som lanseras under 2008 är också ett viktigt fundament för samsökning.

Antalet forskarbesök i magasinerna var 302 st, en

viss minskning för tredje året i rad. Minskningen sammanfaller med produktionen av museets forntidsutställning och är sannolikt resultatet av en vädjan till utbildningsinstitutionerna att under denna tid begränsa besöken i samlingarna. De digitala besöken har dock ökat. Under året har SiS haft ca 96 000 individuella besök med ca 150 000 sökningar. År 2006 var denna siffra ca 100 000. Det kan vara så att en ökad digital tillgänglighet minskar behovet av fysiska besök i magasinerna, vilket i sin

tur minskar det fysiska slitaget på föremålen.

SHM har framgångsrikt strävat efter kostnads-effektiva lösningar i form av egen produktion och s.k. cross media-lösningar där gränserna mellan olika medieformer lösts upp. Tillgängligheten till myndighetens museer har även stärkts genom förenkling och förtydligande av språket, liksom diskussion om målgrupper och medieval.

SHM:s nya webbplats har som mål att öka tillgängligheten, inte minst för personer med funktionshinder, och att nå fler och nya besökare. Vidare ska webben marknadsföra utställningar och evenemang på museet. Innehållet omfattar allt från basinformation till rådata i samlingarnas arkiv. Webben har under året bland annat fått ett fördjupat basinnehåll om svensk historia, engelska översättningar och en tjänst kallad "Lättläst". Representanter för SHM bjöds under 2007 in till och höll ett anförande vid konferensen "Museums and the Web" i San Francisco, USA.

Museets webb-TV har stärkts och utökats med ett flertal produktioner. Syftet är även här att öka tillgängligheten och rikta sig till nya grupper. I dag finns mer än fyra timmar streamad TV på webbplatsen. Satsningen på webb-TV ger en möjlighet att pröva webben som distributionskanal och förmedlingstjänst.

Museets bildbyrå spelar en viktig roll för att tillgängliggöra samlingarna med sitt omfattande bildarkiv. Under året hanterades närmare 300 ärenden som rörde försäljning av stillbilder medan ett 70-tal ansökningar om foto/filmtillstånd i museet behandlades. Kunderna var i huvudsak förlag, museer, hembygdsföreningar, press och TV eller filmbolag.

Stor vikt har lagts på språkvårdande insatser. Museets språkvårdare har i uppgift att i bred bemärkelse öka tillgängligheten till samlingarna. En viktig arbetsinsats gjordes vid migreringen av nya webben, där tusentals sidor anpassades till en genomsnittlig läsekrets, och där ett stort avsnitt med lättläst text för människor med olika former av läs-svårigheter producerades.

En egenproducerad CD/DVD har tagits fram i samband med den nya fasta utställningen Forn-tider. Produktionen är tvåspråkig och finns på svenska och engelska. I samband med den nya fasta utställningen har även en ny form av lättillgänglig mediepresentation, Watchout, producerats. I denna presenteras film, ljud och multimedia med

hjälp av flerskärms teknik och integrerad styrning av ljus och mekaniska effekter.

Utbyggnaden av systemet med audioguidar har fortsatt och omfattar nu ett dussintal ljudspår på fem språk i olika delar av museet. Ett kraftigt stegrat intresse har märkts under året och antalet kostnadsfria lån uppgick till 8 200 vilket innebär ca 8 procent av det totala antalet besökare. I första hand är det utländska besökare som sommartid lånar guider.

Under samtliga helger och skollov har SHM erbjudit museets besökare kostnadsfria guidade visningar av valda delar av museets utställningar. Under vår och höst genomfördes en visning per dag, under sommaren två, varav en på engelska. Under året har dessutom ett flertal kostnadsfria visningar av museets utställningar genomförts i samband med seminarier, föreläsningar, s.k. "lärar-kvällar", studiebesök, kollegiala besök etc.

Vid många visningar används föremål för att publiken ska få uppleva dem på nära håll. Redan under 2006 sammanställde SHM en föremålssamling för publikt bruk. Den består av arkeologiskt material som museets besökare får känna på och undersöka på egen hand. Föremålen fungerar som verktyg i arbetet med att göra museet mer tillgängligt för olika åldersgrupper och för personer med funktionshinder. De används flitigt och uppskattas av såväl besökare som personal. Under 2007 har 9 magasinvisningar hållits för allmänheten. Dessa har besökts av sammanlagt 74 personer. (Det totala antalet platser var 90.)

Projektet Framtidsminnen och Arkeolog för en dag hade som mål att skapa fördjupade reflektioner kring samtidens historiebok. Såväl samtidsarkeologin som arkeologins publika utveckling ställer arkeologiska museer inför delvis nya förhållanden och frågor. Projektet var en del av projektet Publik arkeologi och vände sig främst till föräldrar med barn.

Kungliga myntkabinettet och

Tumba bruksmuseum

Även KMK har satsat på digital tillgänglighet under året. På webbplatsen (myntkabinettet.se) finns ett nytt bildgalleri över samtliga svenska mynt som är i det närmaste fullständigt. 109 forskare har besökt samlingarna och under året har KMK/TBM expedierat drygt 90 bildbeställningar.

Arbetet med uppdateringar av audioguiderna

på KMK och TBM fortsätter och anpassas till de olika tillfälliga utställningarna. Under 2007 har också en stor del av utställningstexterna på KMK och TBM översatts till engelska.

Både KMK och TBM är relativt nya museer där tillgängligheten för alla besökare varit en av grundförutsättningarna vid planeringen. Vid KMK har tillgängligheten för personer med synskador förbättrats under året genom en guidebroschyr skriven med brailleskrift.

Sammanfattande analys

SHMM fortsätter att arbeta aktivt med insatser som syftar till att tillgängliggöra samlingarna i vid bemärkelse. Regeringens Accessatsning har möjliggjort en fortsatt stor satsning i relation till detta mål. Inte minst är tillgängligheten för personer med funktionshinder fortsatt prioriterad och utvecklas med hjälp av t.ex. audioguides, bildspel, taktila inslag, språkvård och nytryck av SHM:s särskilda tillgänglighetsguide för besökare med funktionshinder.

I takt med samhällets allmänna utveckling får de digitala medieformerna allt större betydelse för tillgänglighet och kunskapsförmedling både i interna och externa sammanhang. SHM:s nätbase-erade söktjänst SiS fortsätter att utvecklas mycket positivt med ett kraftigt ökat antal sökningar under 2007. SHMM deltar med en representant i den expertgrupp avseende samsökning av digitala data som Koordinatör för museisektorn (dir. 2007:22) inrättade 2007.

Projektet Publik arkeologi på SHM har lyckats över förväntan, både när det gäller att skapa debatt bland professionella arkeologer, att skapa offentlig diskussion i media och i mötet med besökarna, både barn och vuxna.

Bedömning av måluppfyllelse

Tillgängligheten till samlingarna har ökat avsevärt under år 2007. Såväl i fysisk som i intellektuell bemärkelse och för besökare med skilda behov. Måluppfyllelsen för detta år bedöms därför som god. Myndighetens Accessprojekt har under 2007 varit den enskilt viktigaste förutsättningen för att tillgängligheten till samlingarna har utvecklats så positivt. Den förestående nedtrappningen av Accessatsningen kommer ha en negativ inverkan på måluppfyllelsen i relation till detta mål.

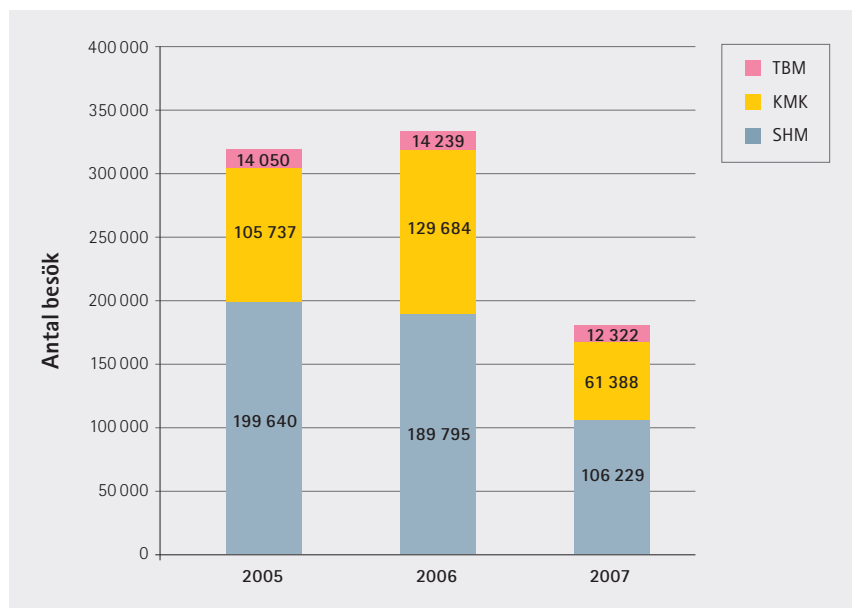
2.2.2 Nå fler och nya besökare

Åtterrapporing: Statens historiska museer skall redovisa

- *måluppfyllelse i förhållande till målet. Myndigheten ska även ge förklaringar till resultatet samt redovisa förslag till åtgärder i syfte att öka graden av måluppfyllelse,*
- *antal besökare med fördelning på bl.a. ålder, kön, utbildningsbakgrund, geografisk hemvist samt antal skolbesök,*
- *åtgärder som vidtagits för att möta en ny och större publik.*

Antalet besökare till myndighetens museer framgår av Figur 2. Det kan konstateras att besöksiffrorna till SHM och KMK i det närmaste halverats. SHM:s besökstal har gått ner med ca 44 procent och KMK:s med 53 procent. Nedgången förklaras av att entréavgifterna för vuxna återinfördes den 1 januari 2007. I samband med det minskade SHM öppethållandet av ekonomiska skäl. SHM har under 2007 varit stängt på måndagar vintertid. På torsdagskvällar har dock inträdet till SHM varit fritt. KMK har haft fri entré på måndagar.

Procentsatserna liknar dem som återfinns på andra museer som 2007 återinförde entréavgifterna för besökare över 18 år. Nedgången motsvarar också ungefär den uppgång i besökstal som den fria entrén förde med sig när den infördes. TBM har under året behållit den fria entrén. Även här syns dock en nedgång i besökstalen på 13 procent. En förklaring till minskningen kan vara att tillgängligheten sedan 2006 försvårats till följd av att den mest naturliga tillfartsvägen till museet stängts av.

Figur 2. Antal besök till SHMM:s museer.

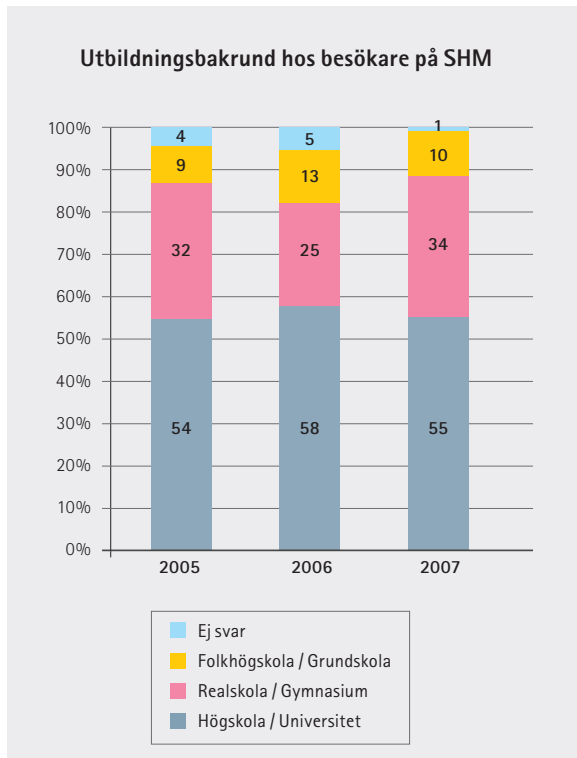
De publikundersökningar som regelbundet utförs på SHM och KMK visar att antalet återbesök fortsätter att öka. Antalet personer som svarade att de besökt respektive museum mer än en gång under den senaste tolv månadersperioden var fler under år 2007 än åren 2006 och 2005. Det kan också konstateras att museibesökens längd ökat.

Besökarna blir över lag allt nöjdare med sina besök. Båda museerna får bra helhetsbetyg år från år och ligger på ca 4,0 vid varje mätning (på en skala där 5 är högsta betyg). För SHM gäller detta såväl för de svenska som utländska besökarna. Under 2007 tog dock de utländska besökarna ytterligare ett kliv uppåt och hamnade på ett snittbetyg om 4,2.

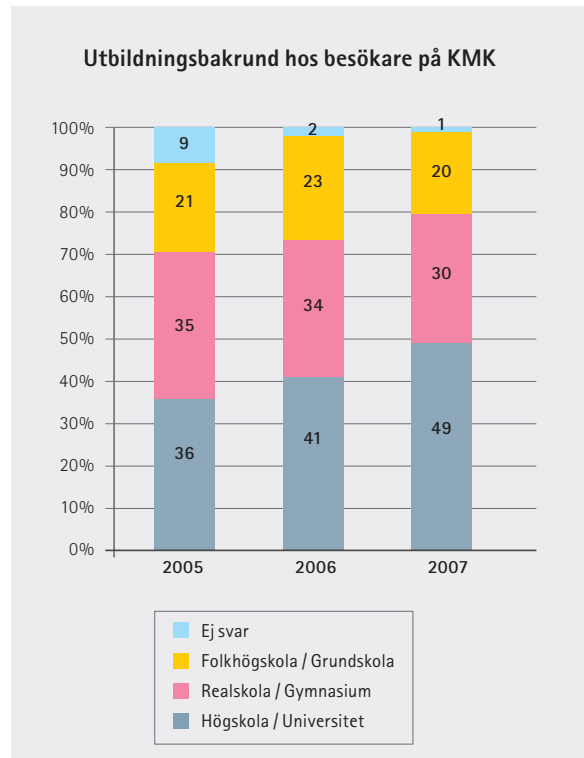
KMK fick under 2007 medelvärdet 4,2 av de svenska besökarna. Hela 40 procent av de svenska besökarna gav betyget 5. Personer med den högskole- och universitetsutbildning ger oftare ”femmor” än övriga. De utländska hamnade på medelvärdet 3,8. En viktig faktor till att utländska besökarna inte ger så höga betyg är att de saknar texter/förklaringar på engelska.

Andelen besök på SHM gjorda av vuxna svensktalande personer födda utomlands minskade under 2007. År 2006 var 10 procent av de vuxna svensktalande besökarna födda utomlands. 2007 är siffran 7 procent.

På KMK ökade antalet vuxna svensktalande besökare födda utomlands från 10 procent år 2006 till 16 procent år 2007.

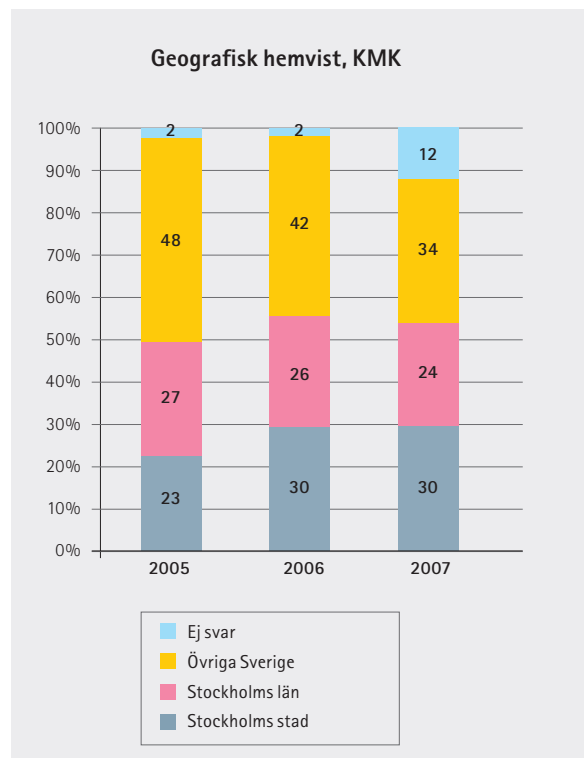
Figur 3. Utbildningsbakgrund hos svensktalande vuxna besökare på SHM. En signifikant ökning av antalet svensktalande besökare med realskola/gymnasium som högsta utbildningsbakgrund kan konstateras för 2007.

Figur 4. Utbildningsbakgrund hos svensktalande vuxna besökare på KMK. Den signifikanta ökningen bland antalet vuxna svensktalande besökare med enbart folk- grundskoleutbildning som konstaterades för 2006 har inte fortsatt under 2007. Istället har antalet besökare i denna grupp gått tillbaka. Den ligger nu på 20 procent av totalen.

Figur 5. Geografisk hemvist för svensktalande vuxna besökare på SHM. Det kan konstateras att SHM hade signifikant mindre antal besökare från Stockholms stad jämfört med tidigare år.

Figur 6. Geografisk hemvist för svensktalande vuxna besökare på KMK.

	2005	2006	2007
Antal besökare	199 640	189 795	106 229
-35 år	50	33	42
36-44 år	17	15	11
45-54 år	12	13	13
55-64 år	13	16	13
65+ år	9	19	19
Ej svar	1	3	2
Andelen män/kvinnor (%)	ca 45/54	ca 45/51	ca 46/54

Tabell 3. Antal besökare till SHM inkl. fördelning på ålder och kön i procent. Avser vuxna svensktalande besökare.

	2005	2006	2007
Antal besökare	59 315	105 737	61 388
-35 år	29	38	21
36-44 år	11	13	11
45-54 år	18	12	15
55-64 år	22	18	20
65+ år	18	17	28
Ej svar	1	2	6
Andelen män/kvinnor (%)	ca 54/43	ca 59/40	ca 55/44

Tabell 4. Antal besökare till KMK inkl. fördelning på ålder och kön i procent. Avser vuxna svensktalande besökare.

Statens historiska museum

Den fortsatta utvecklingen av SHM:s webb har bl.a. haft som syfte att nå nya besökare, inte minst utanför Stockholmsområdet. Satsningen på webb-TV har som delmål att på sikt skapa en ny mediekanal framför allt riktad mot ungdomsskolan och yngre besöksgrupper. En serie ”video-spottar” kopplade till flera av museets fasta utställningar och riktade mot barn och ungdom har producerats, liksom nyhetsinslag med intervjuer.

Förutom sedvanlig annonsering i dags- och specialpress har den särskilda satsningen på T-banereklam fortsatt under året. Radioreklam blev möjlig tack vare samarbete med ViaSat History. Detta alliansbygge har även inneburit en kontaktyta mot 180 000 av ViaSats kunder. Samarbeten med bland annat kryssningsfartyg har resulterat i ett 100-tal bussar med besökare till museet.

Inom ramen för projektet Publik arkeologi har visningar ägt rum i Hjulsta utanför Stockholm. Här har 80 elever från Hjulstaskolan och Tensta gymnasium deltagit i utgrävningar av Hjulsta gamla bytomt och träffat museets pedagoger för

att diskutera områdets historia. Arbetet i Hjulsta har skett i nära samarbete med Vägverket och företaget Arkeologikonsult. Elevernas arbete kommer under 2008 presenteras i enklare utställningsform på SHM.

Under 2007 har SHM haft 6 tillfälliga utställningar. SHM har också avslutat arbetet med den nya fasta utställningen Forntider, där den andra och sista delen invigdes i november. I nära anslutning till Forntider har SHM också öppnat den interaktiva utställningen Arkeoteket vars syfte är att på ett lustfyllt och inspirerande sätt låta museets yngre målgrupper ta del av den arkeologiska arbets- och tolkningsprocessen.

På SHM har valet av 2007 års utställningar präglats av en strävan att nå fler och nya besökare. Ötzi – Ismannen från Alperna har med sin unika berättelse bidragit till att SHM har nått fler besökare under utställningsperioden jämfört med andra månader under året. Arkeoteket syftar till att stärka museets erbjudande för de yngre besökarna och Framtidsminnen har lockat många familjer.

SHM har börjat efterfråga besöksiffror från sina låntagare och kan konstatera att mer än 280 000 besökare har sett museets föremål på andra ställen än på SHM. Statistiken är inte helt täckande då man inte fått in uppgifter från alla låntagare.

Det årligen återkommande sommarprogrammet Vikingasommar är en familje- och turistsatsning med inriktning på praktik och upplevelser av historia. Syftet är att stimulera även den museiovane besökaren via upplevelser och praktisk pedagogik till ökad kunskap och reflektioner kring vikingarna, deras vardagsbestyr i form av bl.a. järnålderns hantverk, skriftspråk, myter, sång och musik. Sammanlagt hade SHM 32 069 besökare under juni, juli och augusti månad 2007 då Vikingasommar pågick. Det är ett troligt antagande att de flesta som besökte museet någon gång under denna period också besökte gården som ligger i direkt anslutning till övrig verksamhet. SHM undersöker också förutsättningarna för en internationell vandringstutställning på temat Vikingar i samarbete med DYNASTY/EXPONA i Österrike samt enskilda parter i Brasilien.

I samband med Pride-festivalen arrangerade SHM ett antal queer-visningar i museets fasta utställning Vikingar. Här diskuterades frågor kring kön, makt och genus. Vad tar vi för givet när vi tolkar historien och vad händer om vi försöker se den

på ett nytt sätt? Visningen var mycket uppskattad och flera personer som deltog i visningen har sedan återkommit för att ta med sin skolklass eller annan grupp. Sammanlagt deltog 122 personer i visningarna med queertema.

Under 2008 fortsätter SHM att utforska utställningsmediet och sätta det i relation till museets varumärkesplattform där bl.a. lustfyllt lärande och de berättande perspektiven står i centrum. Inför kommande utställningsproduktioner kommer museet att fortsätta utveckla utställningsmediet. SHM vill också tydliggöra erbjudandet mot vuxna med barn. Här är t.ex. Arkeoteket, Vikingsommar, Fornverkstan (SHM:s verkstad för barn) några centrala delar. Under 2008 kommer SHM också satsa på en rad produktioner som ytterligare förstärker kopplingen mellan förfluten tid och dagens samhälle och där museet kan vara en spännande samtalspart.

SHM stödjer sedan 2003 uppbyggandet av ett nätverk mellan museer i Centralamerika (Belize, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua och Panama). Samarbetet finansieras av Sida. Det övergripande målet för projektet är att stärka museernas roll och att medverka till en demokratisk samhällsutveckling. Nätverket gör olika insatser i syfte att kompetensutveckla museipersonal och visa på best practice i olika delar av museiverksamheten. Man arbetar också för att göra politiker och beslutsfattare medvetna om hur museerna kan vara en resurs i samhället. Målet är att göra museerna mer attraktiva och tillgängliga samt att på sikt öka antalet besökare och nå nya grupper. Under 2007 har man bl.a. producerat och invigt en vandringsutställning och tagit fram en handbok för hur museer bör hantera illegal handel med kulturföremål. Projektet planeras avslutas och slutrapporteras år 2009.

Kungliga myntkabinettet och Tumba bruksmuseum

Under 2007 har KMK haft 7 tillfälliga utställningar på olika teman och med olika målgrupper. I anslutning till ett par av utställningarna har det hållits föredrag. De skiftande utställningsteman har lockat olika grupper av besökare. De tillfälliga utställningarna har gjorts kring ämnen som t.ex. sidenplånböcker, makt och rikedom i det forna Afrikanska kungadömet Ashanti (i nuvarande Ghana) samt medaljkonst och modernt konsthantverk.

TMB har haft 5 tillfälliga utställningar på teman som knyter an till sedlar, papperstillverkning och bruksmiljön. TBM har också arbetat med att iordningsställa en trädgårdstappa.

En viktig målgrupp för såväl KMK som TBM är barn. Båda museer har under 2007 satsat på denna målgrupp. På KMK har denna verksamhet i form av t.ex. sagostunder, pyssel och en författartävling koncentrerats kring museets maskot, ugglan Pärulan, och på TBM är handpapperstillverkningen mycket populär. Museerna har haft visningar av sina utställningar under sport-, påsk- och höstloven.

	Antal besök 2007	Antal besökta sidor 2007
SHMM	14 595	59 515
SHM	572 927	3 341 212
KMK	17 729*	i.u.
TBM	4 045*	i.u.

Tabell 5. Webbtrafik på myndighetens hemsidor. i.u. = ingen uppgift * Siffrorna för KMK och TBM avser endast trafik under det andra halvåret.

Kommentar till tabell: Under 2007 har SHMM tagit fram en ny enhetlig mätmetod för webbtrafik på samtliga webbplatser. Denna mätmetod filtrerar bort "skräptrafik" (automatiserade program som söker information på Internet och samtidigt genererar trafik till webbplatser) för att en mer sannolik bild av verkliga besök ska kunna presenteras. Det innebär att redovisningen av webbtrafik måste nollställas och börja på nytt. Årets siffror kan därför inte jämföras med tidigare års siffror. Den nya metoden har fasats in under hela 2007 på de olika webbplatserna och därför är trafiken ej komplett för hela året.

Sammanfattande analys

Den fria entrén ledde både till att fler besökare kom till museerna, men också att nya besöksgrupper lockades. När entréavgiften återinfördes 2007 kunde man notera en klar nedgång i absoluta tal. SHMM har under 2007 fortsatt arbeta för att på olika sätt utveckla och bredda sitt besöksunderlag. En viktig insats har varit arbetet med museernas varumärken, något som ledde till att SHM antog en varumärkesplattform med ett tydligt besökslöfte. Under 2008 ska detta arbete fortsätta på KMK.

Bedömning av måluppfyllelse

Inget av SHMM:s museer har under 2007 uppnått målet att nå fler och nya besökare jämfört med de närmast föregående åren. Ambitionen att under givna förutsättningar arbeta mot målet är dock fortsatt mycket hög.

2.2.3 Utveckla den pedagogiska verksamheten i samarbete med bl.a. skola, universitet, högskola samt andra kulturinstitutioner.

Åtterrapporering: Statens historiska museer skall redovisa måluppfyllelse i förhållande till målet. Myndigheten ska även ge förklaringar till resultatet samt redovisa förslag till åtgärder i syfte att öka graden av måluppfyllelse.

Statens historiska museum

SHM har under 2007 arbetat vidare med att utveckla sin pedagogiska verksamhet. Detta arbete sker till stor del i samarbete med skola, samt universitet och högskola. Under 2007 har utvecklingsarbetet involverat bl.a. för- och grundskoleelever, lärarstudenter och museilärare på andra museer. Vidare har ett samarbete inletts med Lärarhögskolan i Stockholm (LHS) inom ramen för forskningsprojektet *Museet, utställningen, besökare. Meningsskapande på en ny arena för lärande och kommunikation*. Projektet avser att studera några centrala aspekter av museernas roll i dagens samhälle. Forskningsprojektet kommer att tillföra värdefulla kunskaper till museet om processorienterade arbetsformer och besökarnas upplevelser.

Samarbetet med LHS inom ramen för kursen Kulturanalys har fortsatt under 2007 och kommer även att pågå under 2008. Utgångspunkten är att resonera kring värdegrundsfrågor om makt, genus, klass, identitet och etnicitet. Hittills i projektet har drygt 20 stycken tvåtimmarspass genomförts där över 400 studenter medverkat. Visningar av SHM:s samlingar har också hållits för andra utbildningar inom LHS, för Konstfacks bildpedagogutbildning, slöjd-, textil och hantverksutbildningar för att nämna några. Historiska institutionen vid Stockholms universitet har fortsatt sina regelbundna besök på SHM med de studenter som är blivande historielärare. Målet med dessa samarbeten är att inspirera och informera om museets potential som pedagogisk resurs.

Under året har 11 lärarkvällar ägt rum. Syftet med lärarkvällarna är att presentera utställningar ur ett pedagogiskt perspektiv för att underlätta för lärarna att själva återkomma och handleda sina klasser i utställningarna. Sammanlagt har ca 100 lärare deltagit under dessa lärarkvällar. Vidare har arbetet med driften av "Svenska museifönstret" (museifonstret.se) fortsatt för femte året i rad.

Antalet skolbesök i samband med bokade lektioner och visningar på SHM framgår av figur 7. Såväl antalet bokade besök som antalet elever och lärare har minskat jämfört med föregående år. År 2007 besöktes SHM av 13 396 elever och lärare i samband med bokade skolbesök. Samma siffra för år 2006 var 14 031. Ett stort antal grupper från i första hand ungdomsskolan har dock besökt museet under egen ledning under 2007. Antalet obokade klasser och grupper uppgår till 513 stycken och sammanlagt har 8 261 elever samt 1 022 lärare gått på egen hand i SHMs utställningar.

Ett skäl till minskningen av bokade besök är att en stor del av personalen under året har haft en hög arbetsbelastning i produktionen av den nya delen av den fasta forntidsutställningen. Detta har även gällt SHM:s museipedagoger som i allra högsta grad har varit involverade i det direkta arbetet med utställningen, delvis på bekostnad av visningstid.

SHM engagerar sig aktivt i föreningen FUISM och var under hösten 2007 värd för föreningsnationella konferens på temat *Museipedagogen, framtiden och lärandet*.

Under året har samverkan med olika aktörer och institutioner inom Nätverket Sveriges Levande Forntid ägt rum i samband med programmet Vikingasommar. Gunnes gård, Vikingabyrn Stockholm samt enskilda aktörer, framför allt hantverkare och pedagoger, har bidragit till ett aktivt och givande utbyte av kunskap och egna erfarenheter kring utvecklingen av en praktisk interaktiv hantverksverksamhet.

Kungliga myntkabinettet och

Tumba bruksmuseum

Visningsverksamheten för gymnasieskolorna har vidareutvecklats efter skolans önskemål, och en broschyr om skolverksamheten har arbetats fram. Kungliga tekniska högskolan (KTH) samt Stockholms och Lunds universitet har använt sig av utställningarna och samlingarna i undervisningen. KMK har inletts ett samarbete med en innerstadsskola och planerar en ny skolprogramsverksamhet inför våren. Det planeras också för sidor ämnade för skolarbete på KMK:s webb (myntkabinettet.se).

Skolor är en viktig samarbetspart även för TBM. Under 2007 har genomförts ett samarbete med Björkhaga skola som avslutades med en utställning. En ny broschyr om skolverksamheten har också arbetats fram, och ett stort antal sidor med

pdf-filer för arbete i klassrummen har lagts ut på TBM:s webb (tumbabruksmuseum.se). KTH och Konstfack har haft årligen återkommande undervisning i pappershistoria och lärare har fått möjlighet att gå på kurs i bruks- och pappershistoria samt handpapperstillverkning.

KMK och TBM deltog även vid Skolförum (en mäsas arrangerad av Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Föreningen Svenska Läromedel m.fl.) för att marknadsföra museernas respektive pedagogiska verksamhet riktad mot skolorna. På TBM har genomförts ett flertal lärarkvällar i syfte att informera och demonstrera den pedagogiska potential TBM utgör för undervisningen.

Sammanfattande analys

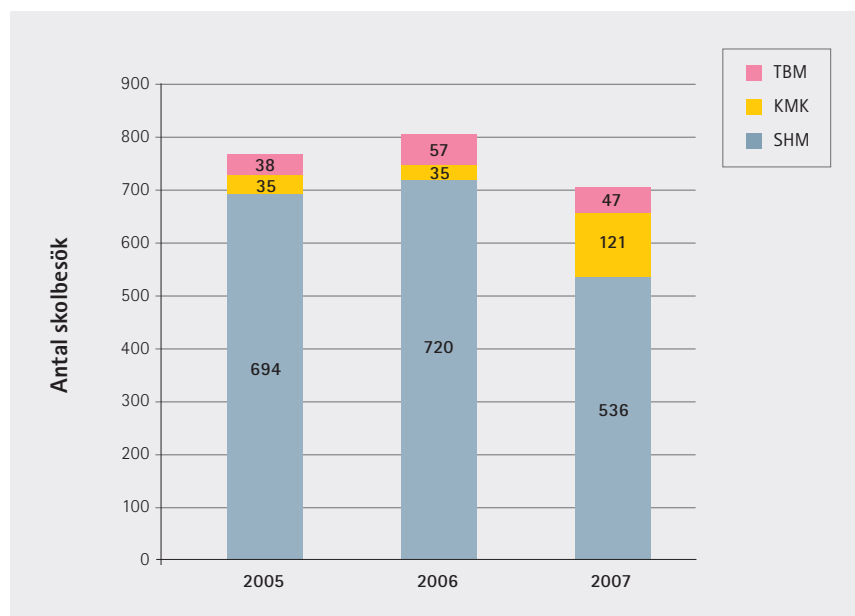
SHM har under en följd av år arbetat hårt med att utveckla den pedagogiska verksamheten såväl i utställningarna som på webben. Under denna period har många värdefulla samarbeten etablerats. Dessa

har under 2007 förvaltats och utvecklats vidare. Såväl utvecklandet av den egna pedagogiken som utveckling och marknadsföring av museet som en resurs även för externa pedagoger har varit i fokus. Under 2007 har den pedagogiska verksamheten tagit ytterligare steg i riktning mot forsknings- och utvecklingsverksamheten såväl internt på SHMM som i relation till extern forskning.

För KMK och TBM har Accessprojektet haft stor betydelse för den pedagogiska verksamheten.

Bedömning av måluppfyllelse

Externa samarbeten inom ramen för SHM:s pedagogiska verksamhet har under året bidragit till en positiv utveckling för lärandeverksamheten och bidragit till att höja dess kvalitet. Även på KMK och TBM har den pedagogiska verksamheten utvecklats positivt och kvaliteten höjts. Sammantaget kan därför konstateras att utvecklingen varit positiv i förhållande till målet.

Figur 7. Antalet bokade skolbesök på SHMM. Antalet besök av lärarledda klasser, dvs. obokade besök, omfattas inte av denna figur.

2.2.4 Öka samlingarnas rörlighet i hela landet, bl.a. i samarbete med Riksställningar och regionala kulturinstitutioner.

Återrapportering: Statens historiska museer skall redovisa måluppfyllelse i förhållande till målet. Myndigheten ska även ge förklaringar till resultatet samt redovisa förslag till åtgärder i syfte att öka graden av måluppfyllelse.

Statens historiska museum

SHM har under året hanterat 99 beslut om utlån, 89 nationella och 10 internationella (berörda länder är Belgien, Holland, Norge, Schweiz, Spanien, Tyskland, USA). SHM har ca 450 utdepositioner till andra museer och institutioner. Dessa depositioner är ofta av äldre datum och i regel heller inte tidsbegränsade. En genomgång av depositionerna har påbörjats för att på sikt ersätta dem med tidsbegränsade utlån. Under året har 43 utdepositioner registrerats i MIS, men ännu inte omvandlats till lån.

De nationella utlånen har minskat något under året, medan de internationella utlånen har ökat. Minskningen ligger inom ramen för vad som får bedömas vara normal variation. Museet bad under 2007 institutioner som lånar osteologiskt material att begränsa sina lån p.g.a. av museets arbetsbelastning under arbetet med den andra delen av utställningen *Forntider*. Detta kan ha påverkat minskningen av utlån.

SHM arbetar kontinuerligt för att stärka och utveckla kontaktytorna med de regionala aktörerna inom kulturmiljöområdet. Som ett led i detta har SHM under året bjudit in arkeologisk kompetens från landets samtliga läns museer och länsstyrelser till en konferens inom ramen för projektet *Publik arkeologi*. En förfrågan har också ställts till ett par läns museer om att under 2008 hitta samarbetsformer för att visa SHM:s kommande tillfälliga utställningar i landet.

Kungliga myntkabinettet och Tumba bruksmuseum

KMK har under året fattat beslut om 31 nationella och 2 internationella (till USA) utlån. Utöver de under året beviljade utlånen finns 31 utlån samt 39 utdepositioner på andra museer. KMK och TBM har under året samarbetat med följande kulturinstitutioner runt om i landet; Jämtlands läns museum, Östergötlands läns museum; Biskopskulla

kyrka, Linnémuseet, Hallstahammars kommun, Uppsala universitetsbibliotek, RAÄ (besöksmålet på Björkö), Stockholms stadsmuseum samt Nationalmuseum (Läckö).

Antal beslutade låne- och depositionsärenden inom landet			
	2005	2006	2007
SHM	117	95	89
KMK	55	39	31
Totalt	172	134	120

Tabell 6. Låne- och depositionsärenden vid SHMM. Avser endast utlån och utdepositioner.

Sammanfattande analys

SHM:s kontakter med regionala aktörer är omfattande och kan utvecklas framför allt vad gäller utställningar och förmedling. Utvecklingen i denna del har under 2007 varit positiv, med täta kontakter med regionala aktörer bland annat inom projektet *Publik arkeologi*. Även KMK har kontakter med ett flertal regionala aktörer men också dessa kan utvecklas.

För myndigheten som helhet är tendensen sedan ett antal år att antalet beslutade utlån inom landet minskar. Det finns ingen given förklaring till denna tendens. SHMM strävar efter att alltid försöka tillgodose den låntagande institutionens önskemål. Ytterst sällan lämnas nekande besked till anhållan om lån. I de fall lån ur säkerhetssynpunkt inte kan beviljas lämnas i stället förslag till alternativ lösning.

SHMM arbetar kontinuerligt med att utveckla effektiva rutiner för handläggningen av låneärenden. För SHM innebär utvecklingen av MIS ett stöd som förenklar ärendehandläggningen. SHMM deltar med en representant i den expertgrupp avseende lån- och depositionsfrågor som Koordinatören för museisektorn inrättade 2007.

Bedömning av måluppfyllelse

Genom att antalet utlån minskat under 2007 kan målet inte sägas vara uppnått. För SHMM:s del svarar dock antalet utlån mot en efterfrågan från andra institutioner som kan vara svår för myndigheten att påverka. När det gäller samarbeten kring utställningar och förmedling finns en utvecklingspotential och frågan är fortsatt fokuserad.

2.3 Kunskapsuppbyggnad

2.3.1 Öka kunskapen inom det område myndigheten verkar, bl.a. genom forskning och samverkan med universitet och högskolor.

Åtterrapporering: Statens historiska museer skall redovisa måluppfyllelse i förhållande till målet. Myndigheten ska även ge förklaringar till resultatet samt redovisa förslag till åtgärder i syfte att öka graden av måluppfyllelse.

	2005			2006			2007		
	SHM	KMK	S:a	SHM	KMK	S:a	SHM	KMK	S:a
Antal expedierade skriftliga förfrågningar	98	134	232	99	179	278	342	259	601
Antal forskarbesök i samlingarna (inkl Tumbamagasinet)	421	323	744	322	142	464	328	125	473

Tabell 7. Skriftliga förfrågningar om samlingarna samt forskarbesök i samlingarna.

SHMM bedriver ett omfattande kunskapsuppbyggande arbete. Verksamheten spänner över såväl forskningsförberedande insatser som kontinuerlig, intern och extern kunskapsuppbyggnad och FoU-verksamhet, främst inom ramen för ansvarsmuseernas FoU-medel som fördelas av Statens kulturråd.

Under första halvåret 2007 genomfördes en intern utredning av myndighetens organisation för FoU-verksamhet. Arbetet ledde till en ny organisationsform som sattes i drift i september. Bland annat tillsattes en FoU-samordnare som ska leda en FoU-grupp med representanter för olika delar av myndigheten, ansvara för externa kontakter på FoU-området, arbeta på ett proaktivt sätt med att samordna FoU-arbetet med olika utvecklingsfält, ge kontinuerligt stöd i formulerandet av nya projekt och arbeta med uppföljning och utvärdering av de insatser som genomförs. FoU-verksamheten ska i högre grad än tidigare förankras i övrig verksamhet och relatera till en större bredd av myndighetens utvecklingsbehov, i synnerhet vad gäller utställningsverksamhet och lärande. Den nya organisationen och arbetsformen har gradvis implementerats under hösten 2007.

Den nya organisationen behöver kompletteras med en ny formulering av verksamhetens inriktning. Detta arbete planeras för våren 2008. En inledning gjordes i genomförandet av regerings-

uppdraget att utarbeta en kunskapsstrategi för myndigheten för perioden 2008–2012. Kunskapsstrategin tydliggjorde myndighetens nuvarande status för kunskapsuppbyggnad och FoU-verksamhet, och identifierade Publik arkeologi samt Historisk tid som två särskilt angelägna utvecklingsområden. Den tryckte även särskilt på behovet för museet att anknyta till den mångvetenskapliga internationella museiforskningen.

Utvecklingsområdet Historisk tid handlar om kunskapsuppbyggnad och forskning för att förnya såväl utställningsverksamhet som samlande och samlingsstrategier inom detta fält. Inom utvecklingsområdet Publik arkeologi genomfördes under året en lång rad olika insatser av såväl publik som mera internt och externt utvecklande och strategisk karaktär. Speciellt kan utställningen Framtidsminnen, den arkeologiska undersökningen Arkeolog för en dag (i samarbete med publiken), boken Publik arkeologi (Nordic Academic Press) samt den branchriktade konferensen Publik arkeologi i november (med drygt 120 deltagare) nämnas. Två representanter för SHM inbjöds också att tala om projektet Publik arkeologi på SHM vid konferensen Nordic TAG i Århus, Danmark. I övrigt har för SHM:s del FoU-projekten Arkeologi, lärande och publik utveckling samt i viss mån Samlingar och samhällsuppdrag påbörjats under hösten. De kommer att fortsätta och ha sin tyngdpunkt under 2008.

Statens historiska museum

Inom SHM:s FoU-verksamhet har under året även en rad andra projekt bedrivits (tabell 8). Arbetet med att vetenskapligt bearbeta fynden från Alvastra påbyggnad har fortgått. SHM har ett samarbetsavtal med Center for Textile Research (CTR) i Köpenhamn om projektet *Textile and Costume from Bronze and Early Iron Age in Danish Collections*.

Under året har även forskningen kring den så kallade Gerumsmanteln fortgått, bland annat i samarbete med Statens kriminaltekniska laboratorium. Arbetet med forskningsprojektet Öppen osteologisk samling har fortgått enligt planerna. Projektet syftar till att skapa en bättre vetenskaplig infrastruktur för osteologiskt källmaterial och genomförs inom ramen för Accessatsningen.

	Ägda projekt	Deltar i projekt	Ingår i referensgrupp/motsv
Publik arkeologi (FoU)	X		
Arkeologi, lärande och publik utveckling (FoU)	X		
Samlingar och samhällsuppdrag (FoU)	X		
Alvastra påbyggnad (FoU)	X		
Gerumsmanteln (FoU)	X		
Öppen osteologisk samling (FoU)	X		
Forskning kring Nebrafyndet (FoU)		X	
RAÄ Alunprojektet (FoU)		X	
RAÄmiljömålsuppföljning (FoU)		X	
Kommitéén för de nationella laboratorierna			X
Vetenskaplig referensgrupp för museet i Gamla Uppsala			X
Rådgivande nämnden för medeltidsseminariet vid Stockholms universitet			X
RAÄFoU Strategigrupp			X
Redaktörgruppen för tidskriften Fornvännen			X
Arbeitsgemeinschaft für Sachsenforschung			X

Tabell 8. SHM:s formella engagemang i olika forsknings- och utvecklingssammanhang.

SHM bedriver förutom FoU-projekten en omfattande forskningsförberedande och kunskapsuppbyggande verksamhet. Under 2007 togs 328 enskilda forskarbesök i samlingarna emot (tabell 7). Egentligen handlar det om betydligt flera besökare eftersom ett enskilt besök kan omfatta flera personer och i flera fall en hel forskargrupp. Den externa forskningsverksamhet som utvecklas genom dessa besök är av betydande omfattning. Under året publicerades exempelvis flera doktorsavhandlingar som till betydande del bygger på materialstudier i museets samlingar. SHM har under året även lånat ut en lång rad fyndmaterial för laborativa forskningsändamål.

Accessatsningen har under året för SHM:s del bland annat inneburit att flera hundra tusen föremål nyregistrerats i museets föremålsinformations-system MIS, vilket tillgängliggörs för forskare och allmänheten via tjänsten Sök i samlingarna på

museets webbplats. För SHM:s del ska det omfattande utställningsprojektet med den nya delen av Forntider även nämnas i termer av kunskapsuppbyggande. Projektet bygger på vetenskapliga utgångspunkter som arbetats fram med stöd av en rad forskare och har inneburit en kontinuerlig intern kunskapsuppbyggnad. Slutligen deltar personal från SHM i redaktörgruppen för den vetenskapliga arkeologiska tidskriften Fornvännen som ges ut av Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien.

SHM utvecklar kontinuerligt kunskapen om olika former av medieanvändning inom museets verksamhetsområde. Integrationen av museets medieproduktion i webbarbetet har fortgått enligt den s.k. cross media-modellen. Under året har en lång rad produktioner av audioguider, filmer, CD-skivor, webbtexter och trycksaker färdigställts.

Kungliga myntkabinettet och Tumba bruksmuseum

KMK:s samlingar omfattar flera föremålsgrupper som är särskilt efterfrågade av externa forskare i Sverige och internationellt. Det rör sig framförallt om de unika vikingatida mynten men även om museets samlingar av antika mynt samt de svenska och utländska medaljerna. Härigenom deltar KMK i olika forskningsprojekt som bedrivs både av institutioner och enskilda forskare.

Kontakterna inom ICOMON, FIDEM och CIN (Commission Internationale de Numismatique) gör att KMK ständigt deltar i olika projekt och diskussioner. Genom deltagandet i dessa olika internationella föreningars sammankomster skapas kontakt med kolleger från hela världen. Samtidigt får KMK del av nya forskningsrön och liknande museers verksamhetsinriktningar och lösningar för utställningar, samlingar och förmedling.

Personalen vid KMK står för en omfattande kunskapsproduktion i form av artiklar, kataloger och böcker inom museets verksamhetsområde. Under 2007 sammanlagt 98 enskilda arbeten (figur 8). Dessutom fungerar KMK tillsammans med Svenska numismatiska föreningen som ansvarig utgivare och redaktion för *Svensk Numismatisk Tidskrift* som utkommer med åtta nummer per år. Två nya kataloger har utgivits under året; Bland täppor och bruksfolk (TBM katalog 2) samt Guldets kungadöme – Ashanti (KMK katalog nr 47). Boken Svenska mynthistorien. Frihetstiden och den gustavianska perioden 1719–1818 har även publicerats av museet.

Sammanfattande analys

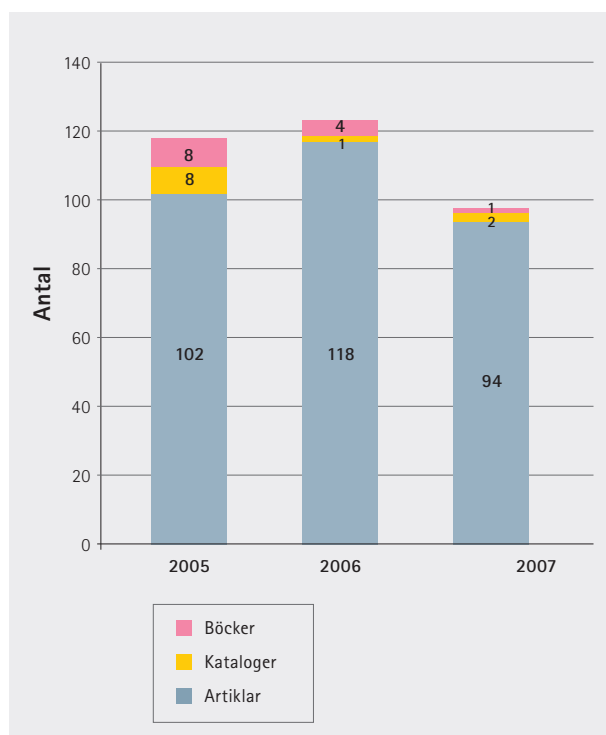
Myndighetens behov av FoU-verksamhet och kontinuerlig kunskapsuppbyggnad är omfattande. Omvärldsbevakning, strategiska kontakter på FoU-området och en kontinuerlig kompetensutveckling är mycket viktigt. Det arbete med kunskapsstrategier som påbörjats under 2007 och som ska leda till ett fullständigt nytt FoU-program under 2008 syftar till att ytterligare stärka den strategiska utveckling som påbörjats.

Myndigheten har som ovan beskrivits under året genomfört en omfattande och betydelsefull kunskapsuppbyggnad och i viss utsträckning även forskning inom sina verksamhetsområden. Det omfattande projektet Publik arkeologi, de stora satsningarna på digitalisering och tillgängliggö-

rande av samlingarna via Accessprojektet, det stora, forskningsbaserade andra delen av utställningsprojektet Forntider och slutligen den vittgående egna numismatiska kunskapsuppbyggnaden måste lyftas fram som särskilt betydande insatser under året. Det forskningsförberedande och forskningsstödande arbetet med hundratals forskarbesök och besvarade förfrågningar är också av synnerlig omfattning.

Bedömning av måluppfyllelsen

Sammanfattningsvis har myndigheten under 2007 bedrivit ett långsiktigt och strategiskt arbete för att utveckla sin organisation för FoU och kunskapsuppbyggnad samtidigt som den i hög grad bidragit till ny och angelägen kunskap inom sina verksamhetsområden genom forskning, kunskapsuppbyggnad, utveckling och samverkan med en lång rad olika externa parter. Därmed har en hög grad av måluppfyllelse uppnåtts.

Figur 8. Publikationer vid KMK.

2.5 Övriga mål och återrapporteringskrav

2.5.1 Statens historiska museer skall i årsredovisningen specificera myndighetens totala lokalkostnader för 2007. Redovisningen skall, där så är möjligt, fördelas på lokaler för publik verksamhet, magasin och kontorslokaler och omfatta hyreskostnader inkl. uppvärmning och elektricitet. Dessutom skall kostnader för övrig skötsel av fastigheten anges och specificeras. Om myndigheten har fler än en hyresvärd skall anges hur stor hyresandel som betalas till resp. hyresvärd.

SHMM:s totala lokalkostnader uppgick år 2007 till totalt 22 083 tkr, varav 19 648 tkr utgjorde hyreskostnader. Dessa kostnader fördelade sig mellan fyra hyresvärdar, enligt nedanstående sammanställning.

Hyreskostnader - inkl. el, värme och vatten			
Hyresvärd	Tkr	Andel, %	
Statens fastighetsverk, SHM	11 271	57%	
Statens fastighetsverk, TBM	103	1%	exkl. el
L & R Properties	3 088	16%	exkl. el
Folksam	3 088	16%	exkl. el
Riksarkivet/Svensk Museitjänst	2 098	11%	
	19 648	100%	

Anm. Fastigheten Slottsbacken 6, vilken inrymmer KMK:s lokaler, överläts till Folksam Ömsesidigt Livförsäkringsbolag av London & Regional Properties per den 1 juli 2007.

De totala lokalkostnadernas fördelning mellan olika slag av lokaler var följande.

Totala lokalkostnader (tkr)									
	Lokalhyror, inkl. el, värme och vatten					Lokalvård	El	Övriga	TOTALT
	Publika	Magasin och valv	Kontor	Övriga	Summa				
SHM	6 537	3 758	2 141	902	13 338	1 013	ingår i hyra	418	14 769
KMK	3 088	525	1 668	926	6 207	334	360	26	6 927
TBM	103	0	0	0	103	53	147	84	387
Summa	9 728	4 283	3 809	1 828	19 648	1 400	507	528	22 083
<i>Andel</i>	<i>50%</i>	<i>22%</i>	<i>19%</i>	<i>9%</i>					

Anm. Övriga lokalkostnader vid SHM (418 tkr) utgörs av avskrivningar på förbättringsutgifter på annans fastighet, vilka är hänförliga till investeringar som skedde inom ramen för förberedelserna inför Fri entré 2005.

3. Fördelning av kostnader och intäkter per verksamhetsgren

Intäkter (andra än av anslag) och kostnader – fördelning per verksamhetsgren och museum (tkr)

Intäkter, som ej är direktfördelade i bokföringen, samt kostnader för personal, övriga driftskostnader, finansiella kostnader och avskrivningar har fördelats på grundval av en uppskattning av arbetstidens fördelning mellan verksamhetsgrenarna. Denna uppskattning har gjorts för varje medarbetare individuellt. En komplikation i samband med dessa uppskattningar är att många arbetsuppgifter är sammansatta på ett sätt som innebär att t.ex. bevarande och förmedling kan ske integrerat. En

klar gränsdragning mellan verksamhetsgrenarna är därför många gånger svår att göra i praktiken.

Kostnaderna för lokaler har fördelats efter uppskattad andel av lokalanvändningen per verksamhetsgren.

Tumba bruksmuseum färdigställdes i juni 2005 och år 2006 var således det första hela verksamhetsåret. Intäkter och kostnader avseende TBM år 2005 redovisades i uppgifterna för KMK.

Statens historiska museer (SHMM)

INTÄKTER	2007	2006	2005
<i>Avgifter m.m.</i>			
Bevarande	1 482	1 497	1 260
Förmedling	8 615	5 211	17 541
Kunskapsuppbyggnad	128	229	190
<i>Summa</i>	<i>10 225</i>	<i>6 937</i>	<i>18 991</i>
<i>Bidrag</i>			
Bevarande	9 338	6 509	866
Förmedling	4 236	4 514	3 884
Kunskapsuppbyggnad	884	665	1 293
<i>Summa</i>	<i>14 458</i>	<i>11 688</i>	<i>6 043</i>
Summa, andra intäkter	24 683	18 625	25 034
KOSTNADER			
Bevarande	-28 021	-29 836	-22 625
Förmedling	-60 401	-50 833	-57 863
Kunskapsuppbyggnad	-12 954	-16 276	-18 643
Summa	-101 376	-96 945	-99 131

varav:

Statens historiska museum (SHM)

INTÄKTER	2007	2006	2005
<i>Avgifter m.m.</i>			
Bevarande	1 301	1 197	1 137
Förmedling	4 730	2 448	2 807
Kunskapsuppbyggnad	54	43	88
<i>Summa</i>	<i>6 085</i>	<i>3 688</i>	<i>4 032</i>
<i>Bidrag</i>			
Bevarande	8 763	6 437	497
Förmedling	1 638	1 485	3 283
Kunskapsuppbyggnad	668	619	991
<i>Summa</i>	<i>11 069</i>	<i>8 541</i>	<i>4 771</i>
Summa, andra intäkter	17 154	12 229	8 803
KOSTNADER			
Bevarande	-18 997	-25 068	-12 143
Förmedling	-50 836	-39 991	-43 200
Kunskapsuppbyggnad	-8 725	-8 958	-12 143
Summa	-78 558	-74 017	-67 486

Kungl. myntkabinettet (KMK)

INTÄKTER	2007	2006	2005
<i>Avgifter m.m.</i>			
Bevarande	232	220	151
Förmedling	3 262	2 216	14 700
Kunskapsuppbyggnad	107	335	108
<i>Summa</i>	<i>3 601</i>	<i>2 771</i>	<i>14 959</i>
<i>Bidrag</i>			
Bevarande	204	71	443
Förmedling	1 003	1 352	514
Kunskapsuppbyggnad	94	51	316
<i>Summa</i>	<i>1 301</i>	<i>1 474</i>	<i>1 273</i>
Summa, andra intäkter	4 902	4 245	16 232
KOSTNADER			
Bevarande	-7 939	-5 613	-10 255
Förmedling	-8 471	-9 146	-15 061
Kunskapsuppbyggnad	-3 771	-5 728	-6 329
Summa	-20 181	-20 487	-31 645

Tumba bruksmuseum (TBM)

INTÄKTER	2007	2006	2005
<i>Avgifter m.m.</i>			
Bevarande	0	0	
Förmedling	539	478	
Kunskapsuppbyggnad	0	0	
<i>Summa</i>	<i>539</i>	<i>478</i>	<i>-</i>
<i>Bidrag</i>			
Bevarande	250	0	
Förmedling	1 691	1 672	
Kunskapsuppbyggnad	146	0	
<i>Summa</i>	<i>2 087</i>	<i>1 672</i>	<i>-</i>
Summa, andra intäkter		2 626	2 150
KOSTNADER			
Bevarande	-464	-278	
Förmedling	-2 014	-2 043	
Kunskapsuppbyggnad	-158	-120	
Summa	-2 636	-2 441	-

TRANSFERERINGAR

	2007	2006	2005
Erhållna medel för finansiering av bidrag			
Bevarande	-	-	-
Förmedling	1 038	274	-
Kunskapsuppbyggnad	-	1 554	3 438
	1 038	1 828	3 438
Lämnade bidrag			
Bevarande	-	-	-
Förmedling	-1 038	-274	-
Kunskapsuppbyggnad	-	-1 554	-3 438
	-1 038	-1 828	-3 438

4. Kompetensförsörjning

Strategisk kompetensförsörjning är av avgörande betydelse för att möjliggöra att verksamhetsmålen främjas och uppnås. Mångfald bland SHMM:s medarbetare när det gäller ålder, kön, etnicitet, utbildning samt professionella och kulturella erfarenheter är en central dimension av en sådan strategi. Detta gäller såväl för arbetet med att förbättra förutsättningarna för samlingarnas bevarande, för ökad tillgänglighet till dessa samt för arbetet med att öka samlingarnas rörlighet. Mångfald är vidare väl så betydelsefullt för att nå fler och nya besökare, utveckla pedagogiken samt för ökad kunskap inom SHMM:s verksamhetsområde. En väl avvägd personalrörlighet samt ett systematiskt arbetsmiljöarbete stärker förutsättningarna för god målfyllelse ytterligare.

4.1 Åldersstruktur

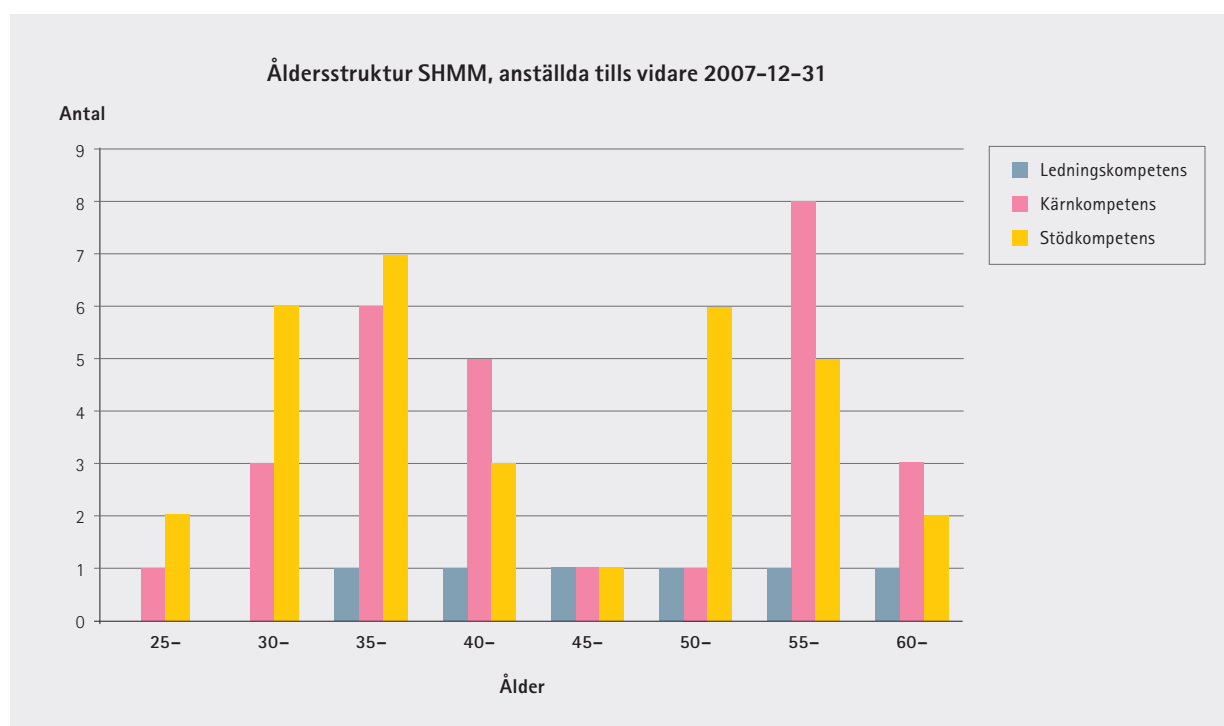
En jämn åldersfördelning är viktig av flera skäl, dels ger det en mångfald av olika erfarenheter, kontakter och kompetenser, dels blir organisationen

mindre sårbar när det gäller kompetensförluster i samband med pensionsavgångar.

Medelåldern för tillsvidareanställda var vid årsskiftet 2007/2008 45,7 år och var i det närmaste oförändrad i jämförelse med föregående år (46,2 år). Av samtliga anställda medarbetare inom myndigheten var ca 50 procent visstidsanställda och medelåldern i denna grupp var 32,3 år.

I de olika kompetenskategorierna (enbart tillsvidareanställda) var medelåldern för ledningskompetens 49 år, kärnkompetens 47 år och stödkompetens 44 år. Medelåldern för ledningskompetens är något lägre 2006 än föregående år.

Åldersfördelningen bland tillsvidareanställda har förändrats både positivt och negativt sedan 2006. Inom ledningskompetens finns nu personal representerad även i en av de något yngre ålderskategorierna (fig. 9), men man kan också konstatera att man inom kärnkompetens hittar den största gruppen representerad i åldern 55-. Inom stödkompetens bedöms fördelningen däremot som god.

Figur 9. Åldersstruktur bland tillsvidareanställda.

4.2 Könsfördelning

Av SHMM:s 66 tillsvidareanställda var könsfördelningen vid årsskiftet 2007/2008 67 procent kvinnor och 33 procent män. Detta är en ökning av andelen kvinnor jämfört med föregående år. Inom kategorin ledningskompetens finns en överrepresentation av män och inom kategorierna kärn- och stödkompetens finns en överrepresentation av kvinnor. Åtgärder för att uppnå en jämnare könsfördelning inom samtliga kompetens kategorier är nödvändiga, i samband med rekryteringar.

	2006		2007	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Ledningskompetens	33	67	33	67
Kärnkompetens	68	32	71	29
Stödkompetens	66	34	70	30

Tabell 9. Könsfördelning (procent) inom anställningsformen tillsvidareanställda fördelat på kompetens kategorier.

4.3 Personalrörlighet

Personalomsättningen var under 2006 ca 9 procent. Omsättningen har ökat något sedan förra året.

6 personer lämnade sin anställning under 2007. Under året har 7 personer (tillsvidareanställningar) rekryterats, varav en med ledningskompetens, två med kärnkompetens samt fyra med stödkompetens.

4.4 Kompetensutveckling

Kompetensutvecklingen inom SHMM styrs av myndighetens vision och strategiska mål och är uppdelad på tre nivåer: myndighetsgemensam, riktad (vissa grupper) och individuell. All kompetensutveckling inom SHMM ska bidra till att nå de strategiska målen och prioriteringarna görs utifrån behov och tillgängliga resurser.

Under året har kompetensutveckling genomförts inom flera områden såsom förvaltningsutbildning, ledarskapsutbildning, första hjälpen, brandskyddsutbildning samt webbutbildning. Vidare har flera studiebesök både inom landet och utomlands genomförts.

4.5 Arbetsmiljö och hälsa 2007

SHMM har under de senaste åren utvecklat och etablerat rutiner för att bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete i syfte att minska och förebygga ohälsa på arbetsplatsen. Den psykosociala (och fysiska) hälsan har belysts i en under våren genomförd medarbetaranalys.

De huvudsakliga hälsobefrämjande åtgärderna är friskvårdstimme samt subventionerade friskvårdsaktiviteter (gymkort, simkort, etc.). Under året har SHM fortsatt att förbättra kontorsmiljöer genom inköp av höj- och sänkbara bord och annan ergonomiskt utformad kontorsinredning, bl.a. belysning.

Sjukfrånvaron uppgick år 2007 till 2,29 procent av tillgänglig arbetstid, vilket innebär en ökning med 0,18 procent från år 2006. I jämförelse med den totala sjukfrånvaron hos samtliga statliga myndigheter (3,8 procent år 2006, enligt Arbetsgivarverkets senast tillgängliga statistik) är sjukfrånvaron vid SHMM fortsatt låg.

		2005	2006	2007
Nyckeltal 1	Total sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	1,28	2,12	2,29
	Antal anställda	101	122	123
	Antal individer med sjukrapportering	31	59	58
Nyckeltal 2	Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till			
	total sjukfrånvaro	36,25	41,2	26,37
	Antal anställda	101	122	123
	Antal individer med långtidssjukfrånvaro (redovisas ej – antalet understiger 10 pers)	-	-	-
Nyckeltal 3	Kvinnors sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	1,04	2,12	2,33
	Antal kvinnliga anställda	59	75	79
	Antal kvinnor med sjukfrånvaro	22	41	45
Nyckeltal 4	Mäns sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	1,60	2,12	2,22
	Antal manliga anställda	42	47	44
	Antal män med sjukfrånvaro	-	18	13
Nyckeltal 5	Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30 eller yngre i procent av tillgänglig arbetstid	0,72	2,28	2,97
	Antal anställda i åldersgruppen 30 eller yngre	11	14	10
	Antal individer i åldersgruppen 30 eller yngre med sjukfrånvaro (redovisas ej – antalet understiger 10 pers)	-	-	-
Nyckeltal 6	Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30–49 i procent av tillgänglig arbetstid	1,66	1,68	1,71
	Antal anställda i åldersgruppen 30–49	52	70	76
	Antal individer i åldersgruppen 30–49 med sjukfrånvaro	19	35	39
Nyckeltal 7	Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år eller äldre i procent av tillgänglig arbetstid	0,90	2,79	3,22
	Antal anställda i åldersgruppen 50 år eller äldre	38	38	37
	Antal individer i åldersgruppen 50 år eller äldre med sjukfrånvaro	-	15	11

Tabell 10. Nyckeltal avseende sjukfrånvaron SHMM

5. Finansiell redovisning

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2007	2006	2005	2004	2003
Låneram i Riksgäldskontoret					
- beviljad	14 500	14 500	14 500	14 500	14 500
- utnyttjad	8 278	11 740	11 985	4 874	5 742
Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret					
- beviljad	8 757	8 757	8 899	8 757	8 757
- utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto i Riksgäldskontoret					
- räntekostnader	0	0	0	0	0
- ränteintäkter	550	389	101	305	363
Avgiftsintäkter					
- beräknade intäkter	10 000	10 000	10 740	17 800	10 100
- verkliga intäkter	9 647	6 529	18 834	12 019	12 192
Anslagskredit					
Anslag 28:27.1					
- beviljad	2 281	2 255	0	2 146	1 066
- utnyttjad	0	0	0	0	0
Utgående reservationer och anslagssparande					
- ap. 28:27.1	36	1 650	561	0	1 535
Kapitalförändring					
Balanserad kapitalförändring tidigare år	3 193	3 125	-1	-1 173	-1 655
Årets kapitalförändring	966	68	3 126	1 172	482
Utgående myndighetskap. exkl donationer	4 159	3 193	3 125	-1	-1 173
Antal årsarbetskrafter	95	90	77	73	74
Medelantal anställda	99	110	98	96	82
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 018	1 030	1 250	1 252	1 210

Resultaträkning (tkr)

		2007-01-01 -2007-12-31	2006-01-01 -2006-12-31
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag		77 659	78 388
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	9 647	6 529
Intäkter av bidrag	2	14 458	11 688
Finansiella intäkter	3	578	408
Summa		102 342	97 013
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	4	-46 808	-41 760
Kostnader för lokaler		-21 664	-21 680
Övriga driftskostnader	5	-28 244	-29 294
Finansiella kostnader	6	-502	-351
Avskrivningar		-4 158	-3 860
Summa		-101 376	-96 945
VERKSAMHETENS UTFALL		966	68
TRANSFERERINGAR			
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		1 038	1 828
Lämnade bidrag		-1 038	-1 828
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	7	966	68

Balansräkning (tkr)

	Not	-2007-12-31	-2006-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Pågående nyanläggning	8	233	-
		233	-
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter annans fastighet	9	963	1 381
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		14 911	11 485
Pågående nyanläggningar		-	-
		15 874	12 866
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		1 048	825
		1 048	825
Fordringar			
Kundfordringar		580	590
Fordringar hos andra myndigheter	10	1 843	3 265
Övriga fordringar		21	30
		2 444	3 885
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	11	5 651	5 476
Övriga upplupna intäkter		57	102
		5 708	5 578
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	12	-36	-1 650
		-36	-1 650
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		6 207	14 680
Kassa, postgiro och bank		109	73
		6 316	14 753
SUMMA TILLGÅNGAR		31 586	36 257
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Donationskapital	13	79	79
Balanserad kapitalförändring	14	3 193	3 125
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	7	966	68
		4 238	3 272
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	15	249	1 009
		249	1 009
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	16	8 278	11 740
Skulder till andra myndigheter	17	2 737	3 850
Leverantörsskulder	18	2 635	4 638
Övriga skulder		792	860
		14 442	21 088
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	19	3 329	3 307
Oförbrukade bidrag		9 328	7 581
		12 657	10 888
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		31 586	36 257

Anslagsredovisning (tkr)

UTFALL	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
UO 17 28:27 ap.1 – Statens historiska museer, förvaltningskostnader	1 650	76 045	77 695	77 659	36

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till noter

Belopp redovisas i tkr där ej annat anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret har gjorts t.o.m. 2007-01-10.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag eller där fordrings- eller

skuldbeloppet ej är känt vid brytdagen, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter.

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats enligt balansdagens kurs.

Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 50 tkr.

Värdering av tillgångar – lager

Lagret består av souvenirer och böcker och har värderats till anskaffningsvärde för kuranta varor.

Värdering av anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr har redovisats som anläggningstillgång. Vidare har förbättringsutgifter på annans fastighet av väsentliga belopp (minst 100 tkr) redovisats som anläggningstillgång. På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar – rättigheter och andra	3–5 år beroende på anläggningens beskaffenhet
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5–7 år beroende på anläggningens beskaffenhet
Datorer och kringutrustning	3 år
Kontorsmaskiner, utställningar och övriga inventarier	3–7 år beroende på anläggningens beskaffenhet
Konst och kulturtillgångar	Obegränsad ekonomisk livslängd

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgifter tas ut enligt instruktion och med stöd av bemyndigande i regleringsbrev. Verksamheten har inte krav på full kostnadstäckning och intäkterna disponeras av Statens historiska museer.

Avgiftsintäkter	Budget enligt regleringsbrev	Utfall 2007
Överskott t.o.m. 2005	-	-
Överskott t.o.m. 2006	-	-
Intäkter	10 000	9 647
Kostnader	0	0
Överskott 2007	10 000	9 647
Ackumulerat överskott, utgående	10 000	9 647

Bidragsfinansierad verksamhet

Statens historiska museer kan i enlighet med regleringsbrevet för 2007 söka kompletterande finansiering för särskilda ändamål och verksamheter som inte finansieras med anslag eller avgiftsintäkter. Upplysningar om ändamål och villkor för dessa intäkter samt deras andel av myndighetens totala intäkter utgör en del av föreskrivna återrapporteringskrav.

Bidragsgivare	Ändamål
Statens Kulturråd	Access – arbetsmarknadspolitisk åtgärd för uppordning och tillgängliggörande av samlingarna. Forskning och studier om lärande, publik utveckling, samhällsuppdrag och samlingar.
SIDA	Stöd till regionalt museinätverk i Centralamerika.
Riksbankens Jubileumsfond	Uppordning av osteologisk samling
Kungliga Vitterhetsakademien	Forskningsstöd för publikation av akademins undersökning av Alvastra påbyggnad 1909-1930.
Myndigheten för skolutveckling	Utvecklingsprojekt med syfte att tillgängliggöra museers digitala resurser från samlingar som lärarresurser.
Hjertbergska fonden	Inköp av föremål och föremålskopior.
Lennart J Häggblunds stiftelse	Workshop om Gerumsmanteln.
Berit Wallenbergs stiftelse	Textilanalyser av Gerumsmanteln.
Kurt och Alice Wallenbergs stiftelse	Analys och sammanställning av nyare forskningsrön inom arkeologi, naturvetenskap och teknik.
Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond	Produktion av pedagogiska hjälpmedel i den fasta utställningen Forntider.
Stiftelsen Tumba bruksmuseum	Bidrag för drift av Tumba bruksmuseum.
Botkyrka kommun	Sponsorsmedel för drift av Tumba bruksmuseum.
Riksbanken	Expertstöd för framtagning av bilder och illustrationer till en bok om Riksbankens historia.
Sven Svenssons stiftelse för numismatik	Inköp av föremål samt resebidrag. Publikation om 1900-talets pengar. Tryckningsbidrag till kataloger.
Gunnar Ekströms stiftelse för numismatik	Publikationer – Sveriges Mynthistoria, landskapsinventering samt om 1900-talets pengar, Stockholmspoletter, sidenplånböcker m.m. Bestämning av islamiska mynt i samlingarna. Tryckningsbidrag till kataloger.
Svenska sparbanksföreningen	Sponsorsmedel för verksamheten vid KMK.
Boliden Mineral AB	Sponsorsmedel för färdigställande av ny fast utställning om mynt av koppar och andra metaller.
Lundin Oil Mining AB	Sponsorsmedel för färdigställande av ny fast utställning om mynt av koppar och andra metaller.
	Andel av totala intäkter
Sponsorsmedel	0,7 %
Bidragsmedel	14,3 %

Uppgifter om styrelseledamöter och ledande befattningshavare enligt 7 kap. 2 § Förordningen om
Årsredovisning och budgetunderlag – styrelseuppdrag och utbetalda ersättningar (kr).

<i>STYRELSELEDAMÖTER</i>	<i>ERSÄTTNING</i>
Kerstin Hessius ordförande* AP Fastigheter AB Studieförbundet Näringsliv och Samhälles Serviceaktiebolag (t.o.m. 30 juni 2007) Finansmarknadsrådet	49 500
Christina Björk** Radiotjänst i Kiruna AB Sveriges Radios förvaltnings AB Sveriges Utbildningsradio Utrikespolitiska Institutet	10 000
Greg Dingizian Annhem Fastigheter AB Victoria Park Malmö AB Ikaros AB	2 000
Martin Gumpert** Garbergs Reklambyrå AB Majope AB Tackolov AB Action Aid Sverige AB	12 000
Bo Hansson Riksvärderingsnämnden	6 000
Dick Harrison** Harrison Historia AB	12 000
Hanna Moback	8 000
Bozena Werbart**	12 000
<i>LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE</i>	
Lars Amréus, överintendent	736 174
Ian Wiséhn, museidirektör	538 027

* Av utbetalad ersättning utgör 16 500 kronor arvode för andra halvåret 2006, vilket betalades ut i januari 2007.

** Av utbetalad ersättning utgör 4 000 kr arvode för andra halvåret 2006, vilket betalades ut i januari 2007.

Noter till resultaträkningen

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2007	2006
Entréavgifter och visningar	2 928	583
Butiksförsäljning	2 001	1 956
Konferensverksamhet	1 672	1 180
Övriga avgifter enligt § 4 avgiftsförordningen	1 002	964
Föreläsningar och annan publik verksamhet	31	34
varav för barn och unga	14	26
Icke statliga medel enligt § 15a kapitalförsörjningsförordningen	752	575
Övrigt	1 247	1 211
Summa	9 647	6 529

Samtliga avgifter tas ut med stöd av bemyndigande i regleringsbrev, förutom avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen. Icke statliga medel avser sponsormedel, enligt vad som framgår ovan (under rubriken bidragsfinansierad verksamhet). Intäkterna av entréavgifter ökade med 2 324 tkr, till följd av regeringens beslut om att återinföra entréavgift vid de statliga museer som haft fri entré under åren 2005 och 2006.

Övriga intäkter avser bl.a. ersättningar från Riksantikvarieämbetet avseende ämbetets andel av kostnaderna för bevakning i kvarteret Krubban (1 022 tkr).

Not 2 Intäkter av bidrag

Av de totala bidragsintäkterna utgör 9 151 tkr bidrag inom ramen för regeringens sysselsättningssatsning Access samt 2 087 tkr bidrag från stiftelsen Tumba bruksmuseum. Vidare utgör 605 tkr bidrag från Kungliga Vitterhetsakademien avseende forskningsprojekt om Alvastra och 527 tkr bidrag från Sida avseende kostnader inom ramen för SHMM:s medverkan i att utveckla och stödja ett museinätverk i Centralamerika.

Not 3 Finansiella intäkter

	2007	2006
Ränteutgifter från Riksgäldskontoret	550	389
Övriga finansiella intäkter	28	19
Summa	578	408

Övriga finansiella intäkter avser valutakursvinster och ränta från SPV avseende överskjutande premier år 2006 samt intäktsränta på skattekontot.

Not 4 Kostnader för personal

Kostnader för personal har ökat med 5 048 tkr i jämförelse med föregående år, varav 2 778 tkr beror på kostnader för visstidsanställningar inom ramen för Access. Vidare ökade kostnaderna år 2007 för övriga visstids- och timanställda med 1 129 tkr, kostnaderna för konferenser (228 tkr) och för utrikes resetraktamenten (110 tkr), i jämförelse med föregående år. Härtill kommer ökade personalkostnader som en effekt av periodiserade kostnader för upplupna löner och arvoden föregående år (577 tkr).

	2007	2006
Löner, exklusive sociala avgifter (tkr)	-31 675	-28 456
Andel av totala personalkostnader (%)	67,7	68,1

Not 5 Övriga driftskostnader

Övriga driftskostnader har minskat med 1 050 tkr i jämförelse med föregående år. Minskningen är hänförlig till lägre kostnader för köp av externa tjänster, vilka var högre föregående år i samband med produktionen av del två av den fasta utställningen Forttider.

Not 6 Finansiella kostnader

	2007	2006
Räntekostnader lån i Riksgäldskontoret	-398	-277
Övriga finansiella kostnader	-104	-73
Summa	-502	-350

Övriga finansiella kostnader avser valutakursförluster samt bank- och kontokortsavgifter.

Not 7 Kapitalförändring enligt resultaträkningen

	2007	2006
Differens mellan amorteringar och avskrivningar i den anslagsfinansierade verksamheten	-277	-31
Intäktsförda oförbrukade sponsormedel, netto	126	-1 215
Periodiseringsposter m.m.	1 067	1 314
Årets kapitalförändring	966	68

Noter till balansräkningen

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2007-12-31	2006-12-31
Pågående nyanläggning, IB	0	-
Årets anskaffning – pågående	233	-
Bokfört värde	233	-

Pågående nyanläggning avser balanserade kostnader för införande av elektronisk fakturahantering, i enlighet med regeringens beslut.

Not 9 Materiella anläggningstillgångar

Förbättringsutgifter annans fastighet	2007-12-31	2006-12-31
Anskaffningsvärde, IB	1 990	1 990
Årets anskaffning	0	0
<i>Akkumulerade anskaffningar</i>	<i>1 990</i>	<i>1 990</i>
Avskrivningar, IB	-609	-191
Årets avskrivningar	-418	-418
Akkumulerade avskrivningar	-1 027	-609
Bokfört värde	963	1 381

Maskiner, inventarier,

installationer m.m.	2007-12-31	2006-12-31
Anskaffningsvärde, IB	49 437	46 596
Omföring av nyanläggning	0	54
Årets anskaffningar	7 166	2 871
Årets utrangeringar	-55	-84
<i>Akkumulerade anskaffningar</i>	<i>56 548</i>	<i>49 437</i>

Avskrivningar, IB	-37 952	-34 587
Årets avskrivningar	-3 740	-3 443
Årets utrangeringar	55	78
Akkumulerade avskrivningar	-41 637	-37 952
Bokfört värde	14 911	11 485

Pågående nyanläggningar

Anskaffningsvärde, IB	0	54
Korrigerig IB, materiella anläggningstillgångar	0	-54
Årets anskaffning	0	0
Bokfört värde	0	0

SUMMA BOKFÖRT VÄRDE, MATERIELLA

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	15 874	12 866
------------------------------	---------------	---------------

Ökningen av bokfört värde på materiella anläggningstillgångar jämfört med föregående år beror på investeringar i samband med produktionen av del två av den fasta utställningen Forntider.

Not 10 Fordringar hos andra myndigheter

Fordringar hos andra myndigheter har minskat med 1 422 tkr i jämförelse med föregående år. Denna minskning beror huvudsakligen på att balansposten i bokslutet för 2006 redovisades med ett för högt belopp, på grund av att avräkningen av skatter och sociala avgifter för december månad 2006 av tekniska skäl bokfördes i december 2006 i stället för januari 2007.

Not 11 Periodavgränsningsposter – fordringar

	2007-12-31	2006-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	4 954	4 904
Övriga förutbetalda kostnader	698	572
Övriga upplupna intäkter	57	102
Summa	5 708	5 578

Not 12 Avräkning statsverket

	2007-12-31	2006-12-31
Ingående balans	-1 650	-561
Avräknat mot statsbudgeten:		
Anslag	77 659	78 388
<i>-Avräkning mot statsverkets checkräkning:</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-76 045	-79 477
Utgående balans	-36	-1 650

Not 13 Donationskapital

Donationskapital utgörs av gåvor som erhållits för att köpa in kulturföremål.

Not 14 Balanserad kapitalförändring

	2007-12-31	2006-12-31
Balanserad kapitalförändring tidigare år	3 125	-1
Kapitalförändring föregående år	68	3 126
Summa	3 193	3 125

Not 15 Avsättningar för pensioner

	2007-12-31	2006-12-31
Ingående avsättning	1 009	1 785
Årets pensionskostnad	-300	11
Årets pensionsutbetalningar	-460	-787
Utgående avsättning	249	1 009

Not 16 Lån i Riksgäldskontoret

	2007-12-31	2006-12-31
Låneram enl. 20 § lag (1996:1059)	14 500	14 500
Ingående skuld	11 740	11 985
Upptagna lån under året	395	3 547
Amorteringar under året	-3 857	-3 792
Utgående skuld	8 278	11 740

Not 17 Skulder till andra myndigheter

Skulder till andra myndigheter har minskat med 1 113 tkr i jämförelse med föregående år. Denna minskning beror delvis på att balansposten i bokslutet för 2006 redovisades med ett för högt belopp (1 721 tkr), på grund av att avräkningen av skatter och sociala avgifter för december 2006 av tekniska skäl bokfördes i december 2006 i stället för januari 2007. Jämförelsen med föregående år påverkas härutöver av att betalningen av hyra för det första kvartalet 2008 till Riksarkivet/Museitjänst skedde den 2 januari i stället för den sista bankdagen 2007 (527 tkr).

Not 18 Leverantörsskulder

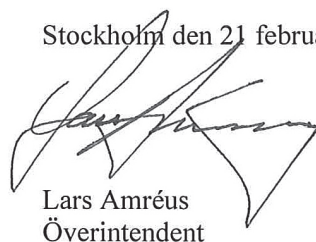
Skulder till leverantörer har minskat med 2 003 tkr, vilket huvudsakligen beror på större skulder föregående år till följd av obetalda fakturor för tjänster gällande produktionen av del två av den fasta utställningen Forntider.

Not 19 Periodavgränsningsposter – skulder

	2007-12-31	2006-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna löner och arvoden, inkl. sociala avgifter	487	476
Upplupna semesterlöner, inkl. sociala avgifter	2 321	2 220
Övrigt	522	611
Summa	3 329	3 307
Oförbrukade bidrag		
Bidrag från statliga myndigheter	4 165	4 906
Bidrag från icke-statliga givare	5 163	2 675
Summa	9 328	7 581
SUMMA	12 658	10 888

Av övriga upplupna kostnader avser 422 tkr avsättningar för utvecklingsarbete och kompetensutveckling, enligt villkoren i de centrala kollektivavtalen (RALS 2004–2007 samt RALS 2007–2010). Ökningen av oförbrukade icke-statliga bidrag i jämförelse med föregående år är hänförlig till bidrag från två Wallenbergstiftelser till produktionen av del två av den fasta utställningen Forntider (2 366 tkr).

Stockholm den 21 februari 2008

Lars Amréus
Överintendent